

Merja Alapiha

MINUA TARVITAAN!

Tutkimus Alfa-kurssin vapaaehtoisten kokemuksista

Opinnäytetyö

CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Huhtikuu 2015

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö	Aika	Tekijä/tekijät
Humanistinen ja kasvatustieteiden yksikkö, Ylivieskan yksikkö	Huhtikuu 2015	Merja Alapiha
Koulutusohjelma		
Kansalaistoiminta ja nuorisotyö		
Työn nimi		
MINUA TARVITAAN! Tutkimus Alfa-kurssin vapaaehtoisten kokemuksista		
Työn ohjaaja	Sivumäärä	
TT Vesa Nuorva	62+6	
Työelämäohjaaja		
Lapsiyönohjaaja Hilkka Kuortti		
<p>Opinnäytetyöni oli tutkimus Kauhajoen seurakunnassa toimivien Alfa-kurssien vapaaehtoisille vastuunkantajille, tiimiläisille. Työn tilaajana toimi Kauhajoen seurakunta. Tutkimuksessa selvitettiin vapaaehtoisten syitä osallistua Alfa-kurssin vastuutehtäviin, kokemuksia ohjaajakoulutuksesta ja Alfa-toiminnan vaikutuksia vapaaehtoisten hengelliseen elämään.</p> <p>Työn tietoperustassa käsiteltiin suomalaisten hengellisyyttä ja uskonnollisia uskomuksia, Alfa-kurssia ja vapaaehtoistoimintaa.</p> <p>Tutkimuksen mukaan vapaaehtoiset tulevat Alfa-kurssin vastuutehtäviin omista hengellisistä ja sosiaalisista tarpeista. He ovat hyvin tyytyväisiä järjestettyyn ohjaajakoulutukseen, mutta kaipaavat tehtäväänsä enemmän tukea. Alfa-tiimiin osallistumisella on suuri vaikutus vapaaehtoisten omaan hengelliseen elämään.</p>		
Asiasana		
Alfa-kurssi, hengellisyys, vapaaehtoistoiminta		

ABSTRACT

CENTRIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES Humanities and Education, Ylivieska	Date April 2015	Author Merja Alapiha
Degree programme Civil Activity and Youth Work		
Name of thesis I AM NEEDED! Study of the experiences of Alpha-course volunteers		
Instructor Dr Vesa Nuorva	Pages 62+6	
Supervisor Early childhood counselor Hilikka Kuortti		
<p>This thesis was a survey to volunteers of the Alpha-courses in Kauhajoki Church. The thesis was commissioned by Kauhajoki Church. The study focused on the reasons for the volunteers to take responsibility on the Alpha-course, their experience from the instructor training and the effects of Alpha activity on their spiritual life.</p> <p>The theoretical framework of the study handled Finnish spirituality, religious beliefs, Alpha-course and voluntary activity.</p> <p>According to the survey the volunteers come to Alpha due to their own spiritual and social needs. They were very pleased with the instructor training that was organized but they wished for more support in their task. Acting as a volunteer in the Alpha-team has had a major impact on the volunteers own spiritual life.</p>		
Key words Alpha-course, spirituality, volyntary activity		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 HENGELLISYYS NYKYAJASSA.....	2
2.1 Kirkon jäsenyys	3
2.2 Suomalainen uskonnonharjoitus	4
2.3 Suomalaisten uskonnolliset uskomukset	6
3 ALFA-KURSSI	9
3.1 Alfa-kurssin historiaa	9
3.2 Alfa-kurssin toimintaperiaatteet.....	11
3.3 Alfa-kurssin sisältö	14
3.3.1 Alfa-illan rakenne	16
3.3.2 Alfa-kurssin alustukset.....	19
3.3.3 Vapaaehtoisten tehtävät Kauhajoen Alfa-kurssilla	20
4 VAPAAEHTOISTOIMINTA	24
4.1 Vapaaehtoistoiminnan määrittely	24
4.2 Syitä osallistua vapaaehtoistoimintaan	25
4.3 Vapaaehtoistyö kirkossa ja seurakunnissa	29
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	32
5.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelmat	32
5.2 Tutkimusmenetelmä	33
6 TUTKIMUSTULOKSET	35
6.1 Vastaajien taustatiedot	36
6.2 Miksi vapaaehtoiset tulevat mukaan Alfa-tiimiin ja mikä heitä motivoi?	37
6.3 Koulutus ja tuki Alfa tiimiläisille	43
6.4 Alfa-tiimiin osallistumisen vaikutus vapaaehtoisten hengelliseen elämään	53
7 POHDINTA	59
LÄHTEET	61

LIITTEET

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheeksi valitsin teeman jossa yhdistyy kaksi itselleni tärkeää ja mieluista aihetta: Alfa-kurssi ja vapaaehtoistoiminta. Alfa-kurssi on toimintamuoto joka on levinnyt syntysijoiltaan Englannin anglikaanikirkosta nopeasti ympäri maailmaa lähes kaikkiin kristillisiin kirkkokuntiin, myös Suomen evankelisluterilaiseen kirkkoon. Vapaaehtoistoiminta on kirkon piirissä ollut aina tärkeää, mutta seurakuntien taloudellisen resurssien vähentyessä sen arvo ja arvostus on noussut entisestään.

Opinnäytetyöni tilaaja on työnantajani, Kauhajoen seurakunta. Kauhajoella aloitettiin Alfa-kurssit vuonna 2009, ja olen ollut työssä mukana alusta lähtien. Alfa-kurssien kivijalka ja keskeinen voimavara on toimintaan sitoutunut ja motivoitunut vapaaehtoisten seurakuntalaisten joukko, Alfa-tiimi.

Opinnäytetyöni on tutkimus Kauhajoen seurakunnan Alfa-tiimiläisten kokemuksista. Tutkimuksessa selvitetään miksi seurakuntalaiset tulevat mukaan Alfa-tiimiin ja mikä saa monet heistä sitoutumaan yhä uudelleen tähän vapaaehtoistoimintaan? Toisena asiana selvitetään Alfa-kurssin järjestämiseen liittyvää koulutusta ja työntekijöiden vapaaehtoisille tarjoamaa tukea. Millaiseksi tiimiläiset kokevat tähän saakka järjestetyn koulutuksen ja tuen, ja millaista koulutusta he toivovat tulevaisuudessa? Kolmantena selvitetään sitä, millainen vaikutus Alfa-tiimissä toimimisella on vapaaehtoisten omaan hengelliseen elämään.

Tutkimuksen tarkoituksena on kehittää Alfa-työtä eteenpäin ja tarjota tiimiläisille tulevaisuudessa entistä parempaa ja vapaaehtoisten toiveita ja tarpeita vastaavaa koulutusta ja tukea. Tutkimuksessa mahdollisesti löytyviä hyviä toimintatapoja on tarkoitus käyttää myös muussa Kauhajoen seurakunnan vapaaehtoistoiminnassa.

2 HENGELLISYYS NYKYAJASSA

Tämän ajan ihminen etsii tyydytystä hengelliselle kaipaukselleen hyvin monista lähteistä. Tarkoituksena on löytää uusia eväitä omaan elämään ja oman minuuden etsintään. Uskonnollisuudessa korostuvat selvästi oman valinnan korostaminen, aitous, vapaus ja yksilöllisyys. Uskonnosta etsitään myös elämyksellisyyttä, kauneutta, mystiikkaa ja hiljaisuutta. Keskeistä tässä uskonnollisessa etsinnässä on omat sisäiset kokemukset ja omien sisäisten tarpeiden tutkiminen ja tyydyttäminen. Ilmiönä uskonnollisuus ei ole häviämässä, mutta sen toteuttamisen muodot ovat muuttuneet yksilöllisemmiksi ja vaikeammin mitattaviksi (Hauta-Aho & Tornivaara 2009, 39-40.)

Uskonnosta etsitään sekä vastauksia eettisiin kysymyksiin että esteettisiä kokemuksia. Yhteiskunnan moniarvoistuessa on yhä vähemmän asioita, joista vallitsee yhtenäinen käsitys oikeasta ja väärästä. Oikein vai väärin -kysymysten rinnalle on noussut vahvasti esteettisyyden kaipuu ja etsiminen. Yhä harvempi suomalainen pohtii onko joku asia oikein vai väärin, ja onko se Raamatun opetuksen mukaista. Muutama vuosikymmen sitten kristillisten lehtien kysymyspalstoja täyttivät kysymykset siitä, onko jokin asia syntiä vai ei. Tämän päivän sosiaalisen media hengellisillä sivustoilla nämä kysymykset ovat vähemmistössä, ja tilalle ovat tulleet pohdinnat rauhan, tasapainon ja pyhyiden kokemisesta. Uskonnosta etsitään usein esteettisiä kokemuksia, mielihyvää ja rauhaa. Esimerkiksi kiinnostus hiljaisuuden retriitteihin ja ikonimaalauksen suosio voivat olla osoitusta esteettisten ja hengellisten kokemusten ja rauhan etsimisestä.

Ihmisten yksilöllisyyden ja itsenäisyyden kasvaessa moni kaipaa kuitenkin yhteisöllisyyttä ja sitä että voi kokea kuuluvansa ryhmään ja olla siinä tärkeä. Kirkossa tämä näkyy esimerkiksi erilaisten jumalanpalvelusyhteisöjen syntymisenä. Jumalanpalvelus koetaan mielekkäänä, jos ihminen voi olla itse mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa sitä. Messun lisäksi jumalanpalvelusyhteisöjen kokoontumiseen kuuluu usein myös vapaata seurustelua ja yhteinen tee- tai kahvihetki. Yhteisöllisyys on yhteen kokoontumisen lisäksi sitä, että tulee kohdatuksi, kuuluksi ja nähdyksi.

2.1 Kirkon jäsenyys

Kirkollisen viestinnän kestoaihe tuntuu olevan, että ihmiset eroavat kirkosta ja kirkon jäsenmäärä laskee. Vuoden 2013 lopussa 75,2 prosenttia Suomalaisista kuului evankelisluterilaiseen kirkkoon. (Kirkon tilastollinen vuosikirja 2013, 11) Lisäksi noin 2,7 prosenttia väestöstä kuuluu muihin uskonnollisiin yhdyskuntiin. Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomia on siis hieman yli 20 prosenttia Suomalaisista. Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomuus ei kuitenkaan välttämättä tarkoita uskonnottomuutta. Esimerkiksi suurin osa helluntaiseurakuntien jäsenistä ei kuulu rekisteröityihin uskonnollisiin yhdyskuntiin (Haastettu kirkko 2012. 28-31.) Toisaalta taas se, että henkilö kuuluu johonkin uskonnolliseen yhteisöön, ei tarkoita että hän kokisi itsensä uskonnolliseksi. Kuuluminen evankelisluterilaiseen kirkkoon onkin monelle osa suomalaista identiteettiä eikä uskon ilmaus. Moni kokee edelleen kirkkoon kuulumisen tärkeäksi, vaikka ei uskokaan kirkon opetuksiin. (Niemelä 2003, 127-128.) Kirkkoon kuuluminen on monelle osa suomalaisuutta kulttuuria josta ei nähdä tarpeelliseksi irrottautua, vaikka ei koetakkaan kirkon uskoa henkilökohtaiseksi vakaumukseksi. Suomalaiseen kristilliseen kulttuuriin on kuulunut kirkon läsnäolo elämän käännekohdissa. Monelle suomalaiselle lapsen kastaminen, kir-

kollinen vihkeminen ja kristillinen hautaan siunaaminen ovat traditioita joista halutaan pitää kiinni.

2.2 Suomalainen uskonnonharjoitus

Suomalaisten julkinen uskonnonharjoitus on aika laimeaa. Jumalanpalveluksiin osallistuu vähintään kerran kuukaudessa kuusi prosenttia suomalaisista. Suomalaisista 14 prosenttia käy jumalanpalveluksissa muutaman kerran vuodessa ja 15 prosenttia vähintään kerran vuodessa. Loput eli 65 prosenttia suomalaisista osallistuu jumalanpalveluksiin harvemmin kuin kerran vuodessa. (Haastettu kirkko 2012, 96) Muutaman kerran vuodessa jumalanpalveluksissa käyvät osallistuvat niihin kirkkovuoden juhlien yhteydessä. Suomalaiset käyvät kirkossa tavallisesti joulunpyhinä ja ehkä kerran jossain muussa yhteydessä. (Ketola 2011,18.) Erityisesti juhlapyhinä jumalanpalveluksiin osallistuminen on kuitenkin vähentynyt selkeästi viime vuosina (Haastettu kirkko 2012, 100).

Kirkolliset toimitukset ovat suomalaisille tärkeitä ja monille ne ovatkin syy kirkkoon kuulumiseen. Suomalaisista lähes puolet (48%) osallistui vähintään kerran vuodessa johonkin kirkolliseen toimitukseen. Niitä, jotka eivät olleet osallistuneet kirkollisiin toimituksiin ollenkaan lähivuosina oli vain 7 prosenttia. (Haastettu kirkko 2012, 107.) Kirkollisista toimituksista sekä kasteitten että kirkollisten vihkimisten osuus on kuitenkin vähentynyt selvästi viime vuosina. Kun edellisestä kirkkokontaktista on saattanut kulua jo useita vuosia, ei näihin elämänkaaren juhliinkaan osata kaivata uskonnollista sisältöä. (Haastettu kirkko 2012, 119.) Kasteista ja kirkollisista vihkimisistä poiketen kirkollinen hautaan siunaaminen on säilyttänyt suosionsa. Noin 95 % vainajista saa kirkollisen hautaan siunaamisen. Tämä tarkoittaa sitä että suurin osa myös kirkkoon kuulumattomista vainajista saa kir-

kollisen hautauksen. (Haastettu kirkko 2012, 112.) Kirkollisten hautaan siunausten suuri määrä tuntuu yllättävän korkealta. Kysymys saattaa olla siitä, että surun keskellä ihmiset tarttuvat mielellään tuttuun ja aiemmin koettuun tapaan järjestää vainajan hautaus. Omaisille kirkollisen hautauksen järjestäminen on todennäköisesti helpompaa kuin hautajaisten järjestäminen ilman seurakunnan tukea ja ammattitaitoista henkilökuntaa. Jos hautaus järjestetään ilman pappia ja kanttoria, on omaisten mietittävä kuka hoitaa puheet, tilaisuuden johtamisen ja mahdollisen musiikin. Ehkä kysymys on hiukan myös siitä, että kuoleman edessä ihminen luonnostaan ajattelee, että jos Jumala kuitenkin on totta? Kirkollinen hautaus halutaan ehkä ”varmuuden vuoksi ” ja ajatuksella että ”ei siitä nyt varmasti haittaakaan ole”.

Yksityinen uskonnon harjoitus on Suomessa huomattavasti yleisempää kuin osallistuminen julkiseen uskonnonharjoittamiseen. Gallup Ecclesiastica 2011-kyselyn mukaan noin viidennes suomalaisista (21 %) rukoilee päivittäin ja yli puolet (53 %) rukoilee vähintään kerran vuodessa. Saman kyselyn mukaan Raamattua lukee viikoittain noin 4 prosenttia suomalaisista. Vähintään kerran vuodessa Raamattuun tarttuu runsas viidennes, eli 22 prosenttia suomalaisista. Sekä rukoilemisaktiivisuus että Raamatun lukeminen on vähentynyt suomalaisten keskuudessa edellisestä, vuonna 2007 tehdystä vastaavasta tutkimuksesta. (Haastettu kirkko 2012, 27-38.)

Yksityiset hengellisen ja henkisen harjoitusten muodot ovat viime vuosina kuitenkin monipuolistuneet. Gallup Ecclesiastica 2011-kyselyn mukaan 2 prosenttia suomalaisista meditoi päivittäin ja noin 14 prosenttia vähintään kerran vuodessa. Muita hengellisen kasvun menetelmiä (esim. jooga ja taiji) ilmoitti harjoittavansa

viikottain 5 prosenttia ja vähintään kerran vuodessa 14 prosenttia suomalaisista. (Haastettu kirkko 2012, 38.)

2.3 Suomalaisien uskonnolliset uskomukset

Suomalaisista 67% uskoo ainakin jossain määrin jonkinlaiseen Jumalaan. Heistä 27 % kertoo uskovansa kristinuskon opettamaan Jumalaan ja 23 % uskoo Jumalaan eri tavalla kuin kirkko opettaa. Yli viidennes (21 %) suomalaisista ei usko Jumalan olemassaoloon. Vajaa viidennes (17 %) suomalaisista ei puolestaan tiedä uskovatko he Jumalan olemassaoloon vai eivät. (Haastettu kirkko 2013, 42)

Suomalaiset ovat jotenkin mieltyneet ajatukseen että he uskovat Jumalaan eri tavalla kuin kirkko opettaa. Jos tähän esittää tarkentavia kysymyksiä, että miten he uskovat toisin kuin kirkon opetus, niin harvoin saa vastausta. Suomalaisien uskonnollinen tieto on ohentunut, ja iso osa suomalaisista kirkon jäsenistäkin tuntee kirkon opettamaa uskoa varsin vähän. Vastatessaan että ”uskoo Jumalaan eri tavalla kuin kirkko opettaa” ihminen tarkoittaa kenties että uskoo kyllä jonkinlaisen Jumalan tai jumaluuden olemassa oloon, mutta ei ole omaksunut Raamatun ja kristinuskon mukaista käsitystä Jumalan olemuksesta. Moni käyttää termiä ”minun Jumalani” ja määrittelee sitten millaisia ominaisuuksia ajattelee tai toivoo Jumalalla olevan.

Kuoleman jälkeiseen elämään uskoo varmasti tai pitää sitä todennäköisenä 42 prosenttia suomalaisista. Vajaa viidennes, eli 18 prosenttia suomalaisista uskoo puolestaan varmasti että kuoleman jälkeistä elämää ei ole. Loput (30 %) pitävät kuolemanjälkeistä elämää hyvin epätodennäköisenä, tai eivät osaa ottaa kantaa asiaan. Taivaan olemassaoloon uskoo 38 prosenttia suomalaisista ja Helvetin olemassa-

oloon huomattavasti harvempi eli noin viidennes (21 %) väestöstä. Jälleensyntymiseen eli siihen että ihminen syntyy uudelleen tähän maailmaan, uskoo 16 prosenttia suomalaisista. (Ketola, K. 2011, 14.)

Keskeisiin kristillisiin oppeihin uskomisen on laskenut suomalaisten keskuudessa merkittävästi. Vuoden 2011 Gallup Ecclesiastica tutkimuksen mukaa Jeesusta pitää Jumalan poikana 41 % suomalaisista. Jeesuksen ylösnousemukseen uskoo reilu kolmannes (36 %) suomalaisista. Sen sijaan Jeesuksen neitseelliseen syntymään ja siihen että hän palaa tuomitsemaan eläviä ja kuolleita uskoo vain reilu neljäsosa (28 %) suomalaisista. (Haastettu kirkko. 2012. 42-45.)

Jeesuksen neitseelliseen syntymään monien Suomalaisten on vaikea uskoa. Neitsestäsyntyminen ylittää biologian rajat ja asian todenperäisyyttä on mahdoton todistaa tieteellisesti. Kysymys on asiassa jossa meidän ihmisten on tyydyttävä luottamaan Jumalan ilmoitukseen. Toinen vaikeasti uskottava asia on usko Jeesuksen paluuseen. On ehkä helpompi ja mukavampi uskoa Jeesukseen, joka on elänyt kauan sitten ja lausunut hyviä elämänohjeita, joita voi joko noudattaa tai sitten jättää ne kauniiksi sanoiksi ilman vaikutusta. Moni tämän ajan ihminen kokee, että Raamatun kertomukset Jeesuksen paluusta liittyvät menneeseen aikaan ja vanhentuneeseen maailmankuvaan. Usko Jeesuksen konkreettiseen paluuseen ikään kuin velvoittaa ottamaan todesta myös hänen opetuksensa ja tahtonsa.

Alkukirkossa uskottiin vahvasti Jeesuksen pikaiseen paluuseen. Esimerkiksi apostoli Paavali uskoi Jeesuksen paluun tapahtuvan omana elinaikanaan, ja myös synoptiset evankeliumit antavat ymmärtää, että muutama opetuslapsi olisi vielä

elossa Jeesuksen palatessa. (Räisänen 2011, 69) Jeesuksen paluun konkreettinen odotus kuitenkin hiipui 400-luvun aikana (Räisänen 2011, 88). Herätyksen ajat ja hengellinen uudistus ovat kuitenkin tuoneet Kristuksen paluun odotuksen yhä uudelleen ja uudelleen kristittyjen todellisuuteen. Kristuksen paluun aktiivinen odotus kertoo usein uskon ja seurakuntaelämän uudistumisesta ja virkistymisestä.

3 ALFA-KURSSI

Edellisessä pääluvussa käsiteltiin suomalaisten uskonnollisuutta ja sitä että usko kristinuskon keskeisiin uskonkohtiin on vähentynyt tasaisesti jo pitkään. Kehitys on ollut muualla Euroopassa samansuuntaista ja ehkä rajumpaaakin. Osa kirkkoista ja seurakunnista tuntuu alistuneen jäsenmäärän pienenemiseen ja ihmisten kaikoamiseen kirkkoista. Toisaalta taas on kehitetty uudenlaista toimintaa ja mietitty miten kristinuskon sanomaa voitaisiin välittää tuoreesti tämän ajan ihmisille. Yksi tällainen uusi tapa on Englannin anglikaanikirkosta alkunsa saanut Alfa-kurssi. Alfa-kurssi on suunnattu erityisesti ihmisille jotka eivät ole tottuneet käymään kirkossa ja haluavat pohtia elämän sisältöä ja suuria kysymyksiä. Alfa-kurssia onkin joskus sanottu kristinuskon ABC-kurssiksi ja rippikoulun kertauskurssiksi.

3.1 Alfa-kurssin historiaa

Alfa-kurssit ovat lähtöisin Englannin anglikaanikirkon Holy Trinity Bromton seurakunnasta Lontoosta. Vuonna 1977 pastori Charles Marnham aloitti Alfan neljän viikon mittaisena kurssina uusille uskoville. Käytännön kokemusten perusteella kurssi pidennettiin kymmenen viikon mittaiseksi ja kurssin keskivaiheille lisättiin viikonloppuleirin, jossa opetettiin Pyhästä Hengestä. (Gumbel 2000, 7.) Vuonna 1990 vastuu Alfa-kursseista siirtyi Nicky Gumbelille. Hän huomasi että suurimmalla osalla kurssilaisista ei ollut aiempaa tietoa kristinuskon perusteista eikä seurakuntayhteyttä. Hän alkoi kehittää Alfa-kurssia evankelioimistyön välineeksi ja uudisti kurssin materiaalit. Vuonna 1993 Lontoossa pidettiin ensimmäinen Alfa-konferenssi, joka kokosi paikalle monia uudesta evankelioimismenetelmästä kiinnostuneita seurakuntien työntekijöitä. Tämän jälkeen Alfa-kurssit lisääntyivät nopeasti Englannissa ja levisivät myös muualle maailmaan moniin kristillisiin kirk-

koihin ja seurakuntiin. (Moilanen 2008, 3-4.) Kesään 2014 mennessä Alfa-kurssia on pidetty 169 maassa ja kurssille on osallistunut yli 23 miljoonaa ihmistä (Alfa-kurssin kotisivu).

Suomeen Alfa-kurssi rantautui vuonna 1996, kun Päivä osakeyhtiö kustansi Alfa-kurssimateriaalin kirjat: Hyvä kysymys, Työkirja ja Ohjaajan opas. Keväällä pidettiin Suomen ensimmäiset Alfa-kurssit Hämeenlinnan Vapaakirkolla, Helsingin Sanan talolla (Kansan Raamattuseura) ja Suur-Helsingin seurakunnassa, joka on itsenäinen karismaattinen seurakunta. Aluksi Alfa-kurssi levisi erityisesti Vapaakirkon piirissä, mutta levisi pitkälti Kansan Raamattuseuran myötävaikutuksella myös luterilaisiin seurakuntiin. Suurin osa Suomen Alfa-kouluttajista on ollut Kansan Raamattuseuran työntekijöitä. Nykyisin Alfa-kursseja järjestävät Suomessa lähes kaikki kristilliset kirkkokunnat. Eniten kursseja järjestetään evankelis-luterilaisissa seurakunnissa ja vapaaseurakunnissa. (Moilanen 2008, 6-7.) On hankala arvioida kuinka paljon Alfa-kursseja Suomessa vuosittain järjestetään. Jonkinlaista tuntumaan asiaan antaa Päivä osakeyhtiön myyntitilasto Alfa-kurssikirjasta: Tutki elämän tarkoitusta. Kirja pitäisi hankkia jokaiselle Alfa-kurssilaiselle. Vuoden 2014 tammi-syyskuussa kustantaja oli myynyt kirjaa noin 1800 kappaletta. (Vetenniemi 2014.)

Kauhajoella ensimmäinen Alfa-kurssi pidettiin syksyllä 2009. Elokuussa pidettiin Alfa-ohjaajakoulutus jossa kouluttajana toimi Maikku Saarinen Kansan Raamattuseurasta. Koulutukseen kutsuttiin seurakuntalaisia, jotka olivat kiinnostuneita tulemaan mukaan Alfa-toimintaan. Ensimmäisen Alfa-kurssin tiimi koottiin koulutukseen osallistuneista vapaaehtoisista. Tämän jälkeen Alfa-kursseja on pidetty säännöllisesti. Syksyllä 2014 pidettiin Kauhajoen seurakunnan kymmenes Alfa-kurssi. Kurssin on käynyt Kauhajoella noin 250 henkilöä ja Alfa-tiimissä on toiminut vapaaehtoisena 44 seurakuntalaista.

3.2 Alfa-kurssin toimintaperiaatteet

Yksi syy Alfa-kurssin suosioon on siinä, että kristinuskon keskeinen sanoma kerrotaan kurssilla pelkistetyksi ja tämän ajan ihmisten kielellä. Kurssin ilmapiiri on rento ja ei-uskonnollinen. Lisäksi ihmisillä on aikaa tutustua toisiinsa ja keskustella asioista, jotka ovat heille tärkeitä. Vapaa ilmapiiri antaa turvallisen foorumin myös epäilylle ja vaikeillekin kysymyksille. Alfa-kurssin lähtökohtana ja työn perustana on kuusi Uudesta testamentista nousevaa, evankeliointiin liittyvää periaatetta.

Ensimmäinen periaate nostaa esiin paikallisseurakunnan tehokkaana evankelioimisen toteuttajana. Jokaisella kristityllä on Jumalan antama kutsu viedä sanoma Kristuksesta ympärillään oleville ihmisille. Alfa-kurssilla jokainen tiimiläinen on välittämässä sanomaa Kristuksesta omalla persoonallisella tavallaan. Alfa-kurssille osallistuvalla on aikaa ja mahdollisuus tutustua seurakunnan elämään ja ihmisiin, jolloin hänen on helpompaa löytää paikkansa seurakunnasta myös Alfa-kurssin jälkeen. (Cumbell 2000, 10-11.)

Toinen periaate muistuttaa siitä, että evankeliumin ymmärtäminen ja vastaanottaminen on useimpien ihmisten elämässä pitempi prosessi. Ihmiset tulevat Alfa-kurssille hyvin erilaisista hengellisistä lähtökohdista. Alfa-kurssin 10 viikkoa antaa aikaa käydä läpi omia epäilyksiä ja kysymyksiä. Myös luottamuksen rakentaminen vie aikaa. Moni kokee, että he löytävät kurssilla henkilökohtaisen uskon tai heidän uskonsa vahvistuu kurssin aikana. (Cumbell 2000, 12-13.)

Alfan kolmannen periaatteen mukaan evankeliumi koskettaa ihmistä kokonaisuutena. Tästä syystä jokainen Alfa-luento onkin suunniteltu puhuttelemaan ihmisen ajattelumaailmaa ja älyllisiä kysymyksiä, tunne-elämää ja tahtoa. Alfassa vedotaan ihmisen järkeen ja ajatteluun, koska kristinusko perustuu historiallisiin tosiasioihin. Jeesuksen Kristuksen elämä, kuolema ja ylösnousemus ovat todellisia historian tapahtumia. Usko ei kuitenkaan ole vain historiallisten tapahtumien totena pitämistä, vaan se on myös henkilökohtainen suhde Jeesukseen Kristukseen. Evankeliumiin kuuluu sekä järjellinen että kokemuksellinen aines ja Alfassa huomioidaan se, että usko on henkilökohtainen suhde, joka koskettaa myös ihmisen tunne-elämää. Kolmanneksi Alfa-kurssilla vedotaan ihmisen tahtoon. Kysymys ei ole painostamisesta, vaan siitä että ihmisiä kutsutaan selkeästi seuraamaan Jeesusta. (Cumbell 2000, 13-15.)

Luterilaisessa kirkossa on totuttu korostamaan että usko kokonaan Jumalan työtä ja Pyhä Henki synnyttää ihmisessä uskon. Johanneksen evankeliumissa Jeesus sanoo:

”Ei kukaan voi tulla minun luokseni, ellei Isä, joka minut on lähettänyt, vedä häntä. Sen, joka tulee, minä herätän viimeisenä päivänä. (Joh 6:44)

Evankeliumin mukaan siis Jumala vetää meitä Jeesuksen luo ja ilman Jumalan aloitetta ihmisellä ei ole mahdollista uskoa. Jumala ei kuitenkaan ole luonut ihmisiä tahdottomiksi sätkynukeiksi, vaan antanut ihmiselle myös oman tahdon. Tästä ihmisen oman tahdon seuraamisesta johtuu esimerkiksi syntiinlankeemus. Mutta ihminen voi vastata myös myöntävästi Jumalan kutsuvaan rakkauteen ja ottaa sen vastaan. ”Sen, joka tulee, minä herätän viimeisenä päivänä” sanoo Jeesus.

Ihmisen tahtoon vetoamisesta on kysymys myös konfirmaatiossa. Yhdessä lausutun uskontunnustuksen jälkeen konfirmoitavilta kysytään: ”Tahdotteko Jumalan armon avulla osoittaa tämän uskon elämässänne?” Konfirmaatiokysymyksissä ei kysytä uskon määrää tai vahvuutta, vaan sitä, että tahtooko elää uskoa todeksi Jumalan armon varassa. Tästä samasta asiasta on kysymys silloin kun Alfassa vedotaan ihmiseen tahtoon.

Alfan neljännen periaatteen mukaan Uuden testamentin evankelioimismallit sisälsivät klassisen evankelioimismallin, holistisen eli kokonaisvaltaisen mallin ja voimaevankelioimisen mallin (Tuovinen 1/2008). Klassisen evankelioimisen mallin mukaan evankelioiminen on Jumalan muuttumattoman sanoman julistusta. Tätä sanomaa ei saa muuttaa, vaan se on julistettava Raamatun sisällön mukaisesti. Holistinen evankelioimisen malli tarkoittaa että emme julista vain sanoilla, vaan myös rakkauden teoilla ja käytännön palvelulla. Voimaevankelioinnilla tarkoitetaan sitä, että tunnustamme Pyhän Hengen ilmenevän myös yliluonnollisina asioina. Ihmeet ja merkit olivat keskeisellä sijalla Paavalin julistaessa evankeliumia ja ne toimivat edelleen seurakunnan keskellä. (Cumbell, 2000, 16-19.)

Luterilaisesta viitekehyksestä katsottuna termi ”voimaevankelioiminen” tuntuu hieman hankalalta, ehkä jopa pelottavalta sanalta. Termillä halutaan avata sitä, että evankeliumi ei ole pelkästään oppia, dogmaa, vaan myös Pyhän Hengen yliluonnollista voimaa. Markuksen evankeliumin lähetyskäskyssä Jeesus käskee julistamaan evankeliumia ja kertoo mitkä tunnusmerkit liittyvät evankeliumin vastaanottamiseen.

Hän sanoi heille: ”Menkää kaikkialle maailmaan ja julistakaa evankeliumi kaikille luoduille. Joka sen uskoo ja saa kasteen, on pelastuva. Joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen. Ja niitä, jotka uskovat, seu-

raavat nämä tunnusmerkit: Minun nimissäni he ajavat pois pahoja henkiä. He puhuvat vieraila kielillä. He tarttuvat käsin käärmeisiin, ja vaikka he juovat tappavaa myrkkyä, se ei vahingoita heitä. He panevat kätensä sairaiden päälle, ja nämä paranevat." (Mark. 16:15-18)

Evankeliumissa Jeesus lupaa selvästi että Pyhä Henki saa aikaan myös asioita, jotka ylittävät normaalit luonnontieteen rajat.

Viidenneksi tehokas evankeliointi edellyttää jatkuvaa Pyhällä Hengellä täyttymistä (Tuovinen, 1/2008). Alfa-kurssilla on tärkeää että Alfaan tiimiläiset käyttävät rohkeasti Pyhän Hengen heille antamia lahjoja kurssilaisten palvelemisessa ja johdattaakseen heidät Kristuksen tuntemiseen (Cumbell 2000, 25).

Alfaan kuudennen ja viimeisen periaatteen mukaan evankeliointi Pyhän Hengen voimassa on sekä dynaamista että tehokasta. Nicky Gumbelin mukaan Apostolien teoissa mainitaan Pietarin täyttyneen useita kertoja Pyhällä Hengellä. Sama käsky täyttyä jatkuvasti Hengellä on Efesolaiskirje 5:18. Tämä Pyhän Hengen täyteys on tarkoitettu kaikille kristityille. (Tuovinen 1/2008.)

3.3 Alfa-kurssin sisältö

Alfa-kurssin oikeudet omistaa Anglikaaninen Holy Trinity Bromton seurakunta Lontoossa, ja Suomessa Päivä osakeyhtiöllä on kustannusoikeudet Alfaan kurssimateriaaleihin. Alfa-kurssin järjestäminen edellyttää, että kurssin järjestävä seurakunta tai järjestö sitoutuu siihen, että kurssi noudattaa Alfa-kurssin virallista ohjelmasisältöä ja muotoa. Tällä halutaan turvata se että jokainen Alfa-kurssi vastaa yleistä Alfa-informaatiota ja mainontaa. Tarkoitus on, että käy ihminen Alfa-

kurssin missä kirkkokunnassa tai missä päin maailmaa tahansa, hän löytää aina sisällöltään samanlaisen Alfa-kurssin.

Vaikka Alfa-kurssin perussisältö on aina sama, niin on tärkeää että kurssi mukautetaan paikallisseurakunnan toimintaan sopivaksi. Jokainen Alfa-kurssi on osallistujensa ja järjestäjiensä ”näköinen”. Jokainen alustuksen pitäjä valmistelee opetuksensa omasta viitekehyksestään käsin ja korostaa sisällössä niitä asioita jotka kokee keskeisiksi. Varmasti esimerkiksi katolinen pappi, luterilainen pappi ja helvuntaiseurakunnan pastori pitävät saman alustusaineiston pohjalta erilaisen alustuksen. Alfassa kaikkein keskeisintä on se että ihminen löytäisi henkilökohtaisen suhteen Jeesukseen Kristukseen. Luterilaisittain voisi sanoa että Alfa-kurssilla kaikki ”ajaa Kristusta”. Termi ”ajaa Kristusta” nousee Lutherin kirjoittamasta Jaakobin kirjeen esipuheesta. Siinä Luther selittää että Raamatussa keskeisimpiä kohtia ovat ne joissa kerrotaan Jeesuksen tehtävästä, kuolemasta ja ylösnousemuksesta. (Luther 1983, 39)

Alfa-kurssin lähestyessä loppuaan on tullut lähes joka kurssilla kysymys että mitä Alfa-jälkeen? Kaikille halukkaille pyritään osoittamaan mieluinen paikka seurakunnan muussa toiminnassa. Osa kurssilaisista ilmoittaa halukkuutensa osallistua tuleville Alfa-kursseille vastuutehtävissä eli tiimiläisinä. Kauhajoella on viime vuosina syntynyt jokaisen Alfa-kurssin jälkeen solu, jossa kristinuskon kysymysten pohtimista voi jatkaa hieman Alfa-kurssin tapaan. Solun vetäjiksi on lähtenyt Alfa-kurssin ryhmänjohtajia, jotka jakavat vetovastuuta myös muille solun osallistujille.

Rakenteeltaan Alfa-kurssin jälkeinen solu on kevyempi kuin Alfa-kurssi, mutta siinä on monia Alfa-kurssilla hyväksi koettuja elementtejä. Solukokoontuminen aloitetaan kahvihetkellä, jonka aikana vaihdetaan kuulumisia. Solussa lauletaan ja rukoillaan yhdessä. Joku solun jäsenistä pitää pienen alustuksen, jonka jälkeen keskustellaan yhdessä. Välillä seurakunnan työntekijät vierailevat soluissa ja toimivat alustajina. Solussa on ollut mahdollista käsitellä myös sellaisia kysymyksiä, jotka eivät kuulu Alfa-kurssin ohjelmaan. Soluissa on käsitelty mm sakramentteja, eli kastetta ja ehtoollista. Alfa-kurssin jatkotoiminta onkin hyvä tilaisuus pohtia kristinuskon kysymyksiä oman kirkkokunnan tunnustuksen valossa.

Tampereen Uusi Verso verkostossa ja Jyväskylän kohtaamispaikassa on löydetty toimintamalleja, joissa moni Alfa-kurssin käynyt tuntee viihtyvänsä. Yhteistä näiden molempien toiminnalle ovat uusimuotoiset jumalanpalvelukset, pienryhmät ja se että jokaiselle halukkaalle pyritään löytämään mielekäs palvelupaikka seurakunnassa. (Moilanen 2008, 58.)

Myös muissa kirkossa on kehitetty Alfa-kurssille jatkotoimintaa. Katolisen teologi Raniero Cantalamessin mukaan Alfa-kurssi on alkeiskurssi kurssi, joka johdattaa ihmisiä oikean tien alkuun. Se ei pyrikään johtamaan ihmisiä kaikkiin kristinuskon salaisuuksiin. Siksi katolisessa kirkossa on kehitetty jatkomateriaalia, joka johdattaa ihmisiä katolisen uskon perusteisiin. (Tuovinen. 2/2008.)

3.3.1 Alfa-illan rakenne

Alfa-kurssin kurssikokoontuminen muodostuu aina samoista elementeistä. Niiden pituus voi vaihdella kurssipaikasta ja käytettävissä olevasta ajasta riippuen. Tässä työssä käytän esimerkkinä Kauhajoen seurakunnan Alfa-kurssien aikataulutusta.

Kurssi-ilta kestää aina 2,5 tuntia, mutta tiimiläisten ilta on pidempi. Kirjoitan tämän esittelyn tiimiläisten näkökulmasta, koska tutkimuksen aiheena on tutkia tiimiläisten kokemuksia tehtävästään Alfa-kurssilla.

- klo 16.30 Keittiöllä toimivat vapaaehtoiset tulevat seurakuntakeskukseen. Kauhajoella seurakunnan keittiöllä ruuan valmistuksesta vastaa seurakunnan vakituinen emäntä. Vapaaehtoiset avustavat emäntää ja huolehtivat kattamisesta, ruuan tarjoilusta ja tiskaamisesta.
- klo 17.15 Muu Alfa-tiimi kokoontuu kurssipaikalle. Kauhajoen Alfa-kurssilla halaamisesta on muodostunut tiimiläisten tervehtimistapa ja tärkeä kohtaaminen. Kun tiimi on koossa, rukoillaan yhdessä kurssi-illan puolesta. Tämän jälkeen mennään läpi käytännön asioita: sovitaan pienryhmien kokoontumistilat, puhutaan illan sisällöstä ja toimintatavoista ja sovitaan ketkä menevät eteiseen toivottamaan kurssilaiset tervetulleiksi ja jakamaan nimilaput.
- klo 17.45 Vastaanottajat menevät ottamaan kurssilaisia vastaan, keittiötiimi laitaa ruuan pöytään ja ryhmänjohtajat valmistelevat ryhmätilansa valmiiksi.
- klo 18.00 Ruokailu. Tiimiläiset hajaantuvat ruokailemaan kurssilaisten kanssa samoihin pöytiin. Tavoitteena on käydä mukavaa, arkipäiväistä ruokapöytäkeskustelua ja tutustua ihmisiin. Alfa-kurssin periaatteiden mukaan tiimiläiset eivät vie ruokapöytäkeskustelua hengellisiin kysymyksiin, vaan ruokapöydissä jutellaan arkipäivän tapahtumista, säästä, uutisista, urheilusta ja muusta tavallisesta. Toki hengellisistäkin asioista voidaan keskustella, jos kurssilainen johdattaa keskustelun tälle alueelle.
- klo 18.40 Siirrytään luentotilaan. Alfa-tiimiin kuuluva seurakunnan työntekijä toivottaa kaikki tervetulleeksi ja tiedottaa ajankohtaisista asioista. Lauletaan muutama yhteislaulu. Kauhajoella on käytössä Alfa-

kurssija varten koottu lauluvihko, johon on koottu monenlaisia hengellisiä lauluja ja virsiä. Tässä kohtaa kerrotaan illan vitsi. Vitsin kertominen kuuluu myös Alfa-kurssin sabluunaan ja sen tarkoituksena on saada ihmiset vapautumaan ja nauramaan ja osoittaa että kristittyjen kokoontumisessa on hauskaa ja siellä saa myös nauraa. Muutaman kokoontumisen jälkeen kurssilaiset osaavat jo odottaa vitsiä. Alkuluennon lopuksi esitellään illan aihe ja alustuksen pitäjä ja kutsutaan hänet jatkamaan iltaa.

- klo 19.00 Alustuksen pituus on 20-30 min. Kauhajoella suurimman osan alustuksista pitävät seurakunnan työntekijät. Muutaman alustuksen pitää joku seurakunnan vapaaehtoinen. Alustusten sisällöt löytyvät Alfa-materiaaleista ja jokainen alustuksen pitäjä esittää sisällön omalla tyylillään ja lisää mukaan omia esimerkkejään. Kauhajoella pyrimme siihen että joka kurssi-illassa on eri alustaja.
- klo 19.30 Alustuksen jälkeen otetaan kahvit mukeihin ja siirrytään pienryhmiin keskustelemaan illan aiheesta. Pienryhmissä keskustelua johtavat Alfa-tiimiin kuuluvat ryhmänjohtajat. Kauhajoella jokaisessa ryhmässä on 2 ryhmänjohtajaa. Lisäksi kirja-pöydän hoitavat ja keittiöllä olevat tiimiläiset osallistuvat pienryhmiin. Varsinkin ensimmäisillä kokoon-tumiskerroilla ryhmänjohtajat ottavat aluksi "äänenavaus" kysymyksen, johon jokaisen on helppo vastata ja joka ei koske hengellisiä asioita. Kysymys voi olla esimerkiksi: Mikä on lempivuodenaikasi, tai mistä karkeista pidät eniten? "Äänenavauksen" tarkoitus on viritellä keskustelua ja houkutella aremmat ja hiljaisemmatkin ihmiset puhumaan. Ryhmissä keskustellaan alustuksesta ja sen herättämistä ajatuksista. Ryhmänjohtajien tehtävänä on huolehtia että kaikki ryhmäläiset saavat puheenvuoroja ja että ryhmät päättyvät täsmällisesti klo 20.30. Kesken jäänyttä keskustelua voi jatkaa sitten seuraavalla viikolla.

- klo 20.30 Pienryhmät päättyvät ja kurssilaiset lähtevät kotiin
- klo 20.40 Tiimipalaveri, jossa puretaan illan kokemuksia. Miten sujui keittiöllä, lastenhoidossa ja pienryhmissä? Kauhajoella on sovittu että tiimipalaverissa ei käytetä kurssilaisten nimiä, vaan sanotaan: meidän ryhmässä.... tai yksi ryhmäläinen.... Tällä halutaan suojata kurssilaisten yksityisyyttä ja sitä, etteivät ihmisten henkilökohtaiset asiat leviä pienryhmän ulkopuolelle. Loppupalaverissa puhutaan myös, mitä pitää muistaa hoitaa ennen seuraavaa kokoontumista. Tiimipalaveri päättyy yhteiseen Herran siunaukseen noin klo 21- 21.15.

Alfa-kurssiin kuuluu myös viikonloppuleiri, jonka aiheena on Pyhä Henki. Viikonloppu koostuu alustuksista, ryhmäkeskusteluista, musiikista, saunomisesta, hauskaista iltaohjelmasta ja hyvästä ruuasta. Kauhajoella viikonloppu on pidetty seurakunnan leirikeskuksessa perjantai-illasta lauantai-iltapäivään. Suurin osa kurssilaisista majoittuu leirikeskuksessa, mutta yleensä aina muutamat lähtevät yöksi kotiin. Leirillä leirikeskuksen emännät huolehtivat ruokahuollosta, ja Alfa-tiimiin kuuluvat vapaaehtoiset osallistuvat viikonloppuun ilman keittiövastuuta. Viikonlopuissa ei ole ollut lastenhoitoa, vaan lastenhoidosta vastaavat tiimiläiset ovat päässeet viikonlopussa osallistumaan myös alustuksiin ja ryhmäkeskusteluihin.

3.3.2 Alfa-kurssin alustukset

Alfa-kurssiin kuuluu 15 opetuskokonaisuutta joista pidetään kurssilla alustus. Aiheet käsittelevät kristinuskon keskeisimpiä teemoja ja asioita jotka yhdistävät kaikkia kristittyjä kirkko- tai tunnustuskunnasta riippumatta. Esimerkiksi sakramentteja Alfa-kurssilla ei käsitellä, koska niistä eri kirkkokunnat ajattelevat ja opettavat eri tavalla. Alustusten pääsisällöt löytyvät Nicky Gunbelin kirjasta Hyvä

kysymys. Toki jokainen alustuksen pitäjä muokkaa alustuksen itselleen sopivaksi ja värittää sen omilla näkemyksillään ja esimerkeillään.

Alfa-kurssin alustusten aiheet ovat seuraavat:

- Tässäkö tämä elämä on?
- Kuka Jeesus on?
- Miksi Jeesus kuoli?
- Miten on mahdollista uskoa?
- Miksi ja miten rukoulen?
- Miksi ja miten lukisin Raamattua?
- Miksi ja miten kertoisin toisille?
- Miten Jumala johdattaa meitä?
- Miten voin vastustaa pahaa?
- Vieläkö Jumala parantaa?
- Entä sitten seurakunta?

Viikonlopun alustukset

- Kuka on Pyhä Henki?
- Mitä Pyhä Henki tekee?
- Miten voin täyttyä Hengellä?
- Miten käyttäisin loppuelämäni hyvin?

(Tutki elämän tarkoitusta 2010, 1.)

3.3.3 Vapaaehtoisten tehtävät Kauhajoen Alfa-kurssilla

Vapaaehtoisilla on Alfa-kurssilla keskeinen tehtävä ja Alfa-kurssia ei pystyisi järjestämään ilman toimivaa tiimiä jossa vapaaehtoiset huolehtivat monista tehtävistä. Kauhajoen Alfa-kurssin vapaaehtoisilta edellytetään että he ovat itse käyneet Alfa-kurssin ja kuuluvat evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Toivomme että vapaaehtoiset sitoutuvat tiimiin aina yhdeksi kurssiksi kerrallaan ja pystyvät osallistu-

maan viikoittaisiin Alfa-iltoihin ja viikonloppuleiriin. Lisäksi vapaaehtoisten pitää olla sopivia kyseiseen tehtävään.

Ryhmänjohtajat.

Ryhmänjohtajien tehtävänä on johtaa pienryhmiä ja toimia siellä isäntinä ja emänninä jotka saavat kurssilaiset viihtymään. Ryhmänjohtajat johtavat ja virittelevät keskustelua illan aiheesta ja esittävät keskustelukysymyksiä. Ryhmänjohtajat huolehtivat siitä että kaikki ryhmäläiset saavat puheenvuoroja ja voivat osallistua keskusteluun.

Keittiön vapaaehtoiset

Keittiön vapaaehtoiset toimivat seurakunnan emännän johdolla keittiöllä. He auttavat ruuan valmistuksesta, huolehtivat pöydän kattamisesta, tarjoilusta ja tiskaamisesta. Keittiöllä toimivat vapaaehtoiset eivät ehdi kuulemaan alustuksia, mutta he ehtivät yleensä mukaan pienryhmiin.

Kirjapöydän hoitajat

Alfa-kurssilla on mahdollisuus lainata kotiin hengellistä kirjallisuutta. Kirjapöydän hoitajat laittavat kirjat esille ja esittelevät usein illan aiheeseen liittyvää kirjallisuutta. Kirjapöydän hoitajat osallistuvat alustukseen ja pienryhmiin.

Lastenhoitajat

Osalla Kauhajoen Alfa-kursseista on järjestetty lastenhoito. Lastenhoitajat järjestävät kurssilaisten ja tiimiläisten alle kouluikäisille lapsille omaa toimintaa alustuksen ja pienryhmien ajaksi. Myös lastenohjelmassa on aina mukana hengellistä sisältöä. Usein se on kertomus Raamatusta, rukous ja hengellinen laulu. Lastenhoitajat harjoittavat lapsille pienen esityksen kurssin päättävään Alfa-juhlaan. Lastenhoitajat eivät osallistu alustuksiin ja pienryhmiin.

Esirukoilijat

Esirukoilijat sitoutuvat rukoilemaan Alfa-kurssin, kurssilaisten ja tiimiläisten puolesta koko kurssin ajan. Erityisesti he rukoilevat Alfa-kurssin kokoontumisten aikana. Esirukoilijat osallistuvat kurssin suunnittelupalaveriin ja yhteiseen päätösjuhlaan. Esirukoilijat saavat Alfa-tiimin viikottaiset sähköpostikirjeet, mutta eivät ole mukana Seurakuntakeskuksen Alfa-illoissa

Avustajat

Avustajat toimivat Alfa-kurssilla kurssilaisten ja muiden tiimiläisten tukena. He osallistuvat pienryhmissä keskusteluun ja sijaistavat ryhmänjohtajia jos nämä joutuvat olemaan pois Alfa-illoista. Leirillä avustajat osallistuvat käytännön järjestelytöihin esimerkiksi keräämällä leirimaksut.

Alustuksen pitäjät

Suurimman osan alustuksista pitävät seurakunnan työntekijät, mutta yleensä muutaman on pitänyt joku vapaaehtoinen. Alustuksen pitäjä valmistelee alustuksen Alfa-materiaalin pohjalta. Jokainen alustaja käyttää kuitenkin omia esimerkejään ja mieleisiään tapoja havainnollistaa asiaa.

4 VAPAAEHTOISTOIMINTA

4.1 Vapaaehtoistoiminnan määrittely

Vapaaehtoistoimintaa on yhteiskunnassa ja kirkossakin määritelty hyvin monella tavalla. EU: talous- ja sosiaalikomitean lausunnossa todetaan että on vaikea laatia määritelmää joka ottaisi huomioon kaikki vapaaehtoistoiminnan muodot. Jotta toiminta luokitellaan vapaaehtoistoiminnaksi EU:n jäsenvaltioissa, sen pitää täyttää seuraavat perusedellytykset:

1. Vapaaehtoistoimintaan osallistutaan vapaasta tahdosta ja oma-aloitteisesti
2. Vapaaehtoistoiminnasta ei makseta palkkaa
3. Vapaaehtoistoiminnan tavoitteena on toimia muiden kuin oman perheen jäsenen tai vaihtoehtoisesti muiden yhteiskunnallisten ryhmien hyväksi ja hyödyttää tällä tavoin yhteiskuntaa (Kyngäs 2011,15.)

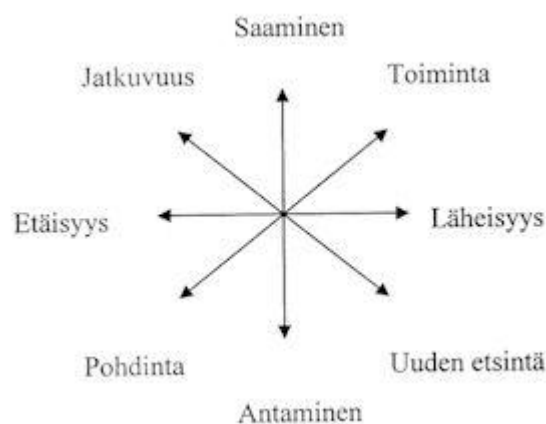
Vapaaehtoistoiminta voidaan määritellä myös ihmisten väliseksi tasa-arvoiseksi toiminnaksi, jonka tavoitteena on ihmisen oman ja toisen ihmisen elämänlaadun parantaminen. Vapaaehtoistoiminta tarjoaa tekijälleen kumppanuuden ja sosiaalisen osallistumisen kokemuksia. Vapaaehtoistoiminta lähtee aina yksilön omasta vapaasta tahdosta ja siihen voi osallistua monin eri tavoin. Aktiivisille vapaaehtoisille vapaaehtoistoimintaan osallistumisesta muodostuu usein elämäntapa, jolla on myös yhteiskunnallista merkitystä. (Hiilamo & Hiilamo 2007, 116-119.) Vapaaehtoistoimintaan osallistumisen on myös todettu edistävän terveyttä. Aktiivinen auttamistyö parantaa itsetuntoa, nopeuttaa paranemista omasta sairaudesta ja pidentää elinikää. (Raninen & Raninen & Toni & Torneaus 2007, 114.)

Vapaaehtoistyötä tehdään tavallisen ihmisen tiedoilla ja taidoilla ja omaa persoonallisuutta ja elämäkokemusta hyödyntäen. Vapaaehtoisuuden alkulähteenä ja esikuvana voidaan pitää filantropiaa eli hyväntekeväisyyttä. Vapaaehtoistoimintaa harjoitetaan yleensä omalla vapaa-ajalla, eikä siitä makseta palkkaa. (Mykkänen-Hänninen 2007, 11.)

Kirkossa vuosina 2009-2012 toteutetussa vapaaehtoistoiminnan kehittämishankkeessa hankkeen ohjausryhmä määritteli kirkon vapaaehtoistyön seuraavasti: ”Kirkon vapaaehtoistoiminnassa seurakuntalaiset antavat lahjaksi aikaansa ja osaamistaan yhteiseksi hyväksi.” (Vapaaehtoistoiminnan kehittämishanke 2009-2012 loppuraportti 2012, 7).

4.2 Syitä osallistua vapaaehtoistoimintaan

Ihmisillä on hyvin erilaisia syitä ja odotuksia kun he tulevat mukaan vapaaehtoistoimintaan. Tutkija Anna Birgitta Yeung on kehittänyt timanttimalin, jonka avulla voidaan havainnollistaa ihmisten motivaatiota osallistua vapaaehtoistoimintaan neljän eri ulottuvuuden avulla.

KUVIO 1. Vapaaehtoistoiminnan timanttimali (mukaillen Yeunga 2005, 107)

Antaminen ja saaminen

Halu auttaa muita on monelle syy tulla mukaan vapaaehtoistoimintaan. Vapaaehtoisuus on useimmiten muille antamista: Toimitaan yhteisen hyvän nimissä ja muiden auttamista. Toisaalta vapaaehtoinen myös saa itse osallistumisestaan erilaisia asioita: henkilökohtaista hyvinvointia, mahdollisuuden toteuttaa itseään ja hyvää mieltä. Vapaaehtoistoiminta tuo myös ryhtiä ajankäyttöön ja päiviin ja iltoihin mielekästä tekemistä. Vapaaehtoisena toimiminen on palkitsevaa ja vanhan sananlaskun sanoin: antaessaan saa. (Yeunga 2005, 109-112.)

Toiminta ja pohdinta

Vapaaehtoistoiminta on konkreettista tekemistä ja arjen tekoja. Useaa ihmistä motivoi vapaaehtoistyöhön juuri mielekäs tekeminen. Toisaalta toiminnassa voi pohdita omia arvojaan ja käydä arvokeskustelua toisten kanssa. Uskonnollinen roolimalli, esimerkiksi äiti Teresa tai Jeesus voivat motivoida osallistumaan vapaaehtoistoimintaan. Monelle vapaaehtoistoiminta onkin tapa toteuttaa hengellistä kutsumustaan. (Yeunga 2005, 116-117.)

Läheisyys ja etäisyys

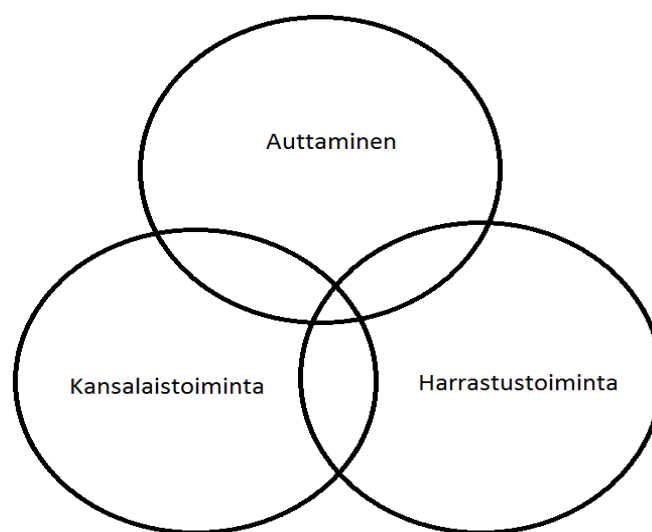
Vapaaehtoisena toimiminen merkitsee useimmiten vuorovaikutusta muiden ihmisten kanssa. Kokemus me-hengestä ja ryhmään kuulumisesta on monelle tärkeää. Vapaaehtoistoiminnassa tapaa uusia ihmisiä ja on osa ryhmää tai yhteisöä. Sosiaaliset suhteet voivat motivoida osallistumista. Toisaalta sopiva, itse valittu etäisyys muista voi vapaaehtoistoiminnassa muodostua tärkeäksi. Monelle on tärkeää että voi itse päättää milloin osallistuu vapaaehtoistoimintaan ja koska kieltäytyy siitä. Vapaaehtoisuus voi myös tuoda etäisyyttä omaan elämään. Vapaaehtoistoiminta

minnassa voi halutessaan toimia täysin erilaisessa roolissa kuin työ- tai perhe-elämässä. Yeunga 2005, 113-115.)

Jatkuvuus ja uuden etsintä

Monelle vapaaehtoiselle aihepiirin tuttuus voi toimia motiivina osallistumiselle. Moni myös kokee että vapaaehtoistoiminta voi toimia palkkatyön korvikkeena tai jatkeena esimerkiksi työttömyyden aikana tai eläkkeelle siirtymisen jälkeen. Toisaalta uusiin asioihin tutustuminen ja erilaisten asioiden oppiminen innostavat nekin vapaaehtoiseksi. Vapaaehtoistoiminnassa onkin tilaisuus kokeilla ja oppia uusia asioita ja saada uusia haasteita. (Yeunga 2005, 112-113.)

Timanttimallin lisäksi toinen tapa kuvata vapaaehtoistoimintaa on Colin Rochesterin malli jossa vapaaehtoistoimintaa havainnollistetaan kolmen toisiaan leikkaavan ympyrän avulla. Rochesterin mallissa ympyrät kuvaavat auttamista, kansalaistoimintaa ja harrastustoimintaa.

KUVIO 2. Vapaaehtoistyön ympyrämalli

Auttamisen kohteena voivat olla lapset, vanhukset, mielenterveyskuntoutujat tai muut apua tarvitsevat ihmiset. Auttamistoiminnan organisoimisesta vastaavat usein viralliset järjestöt ja seurakunnat, joissa on palkattua ammattihenkilökuntaa. Auttamistoiminnassa vapaaehtoisia kutsutaan usein selkeästi määriteltuihin tehtäviin ja heille tarjotaan tehtävän edellyttämää perehdytystä ja koulutusta. Seurakunnissa tällaisia tehtäviä löytyy paljon esimerkiksi diakoniatyöstä. (Vapaaehtoistoiminnan kehittämishanke 2009-2012 loppuraportti 2012, 8.)

Ympyrämallin toinen ympyrä kuvaa vapaaehtoistoimintaa kansalaistoimintana. Aktiivinen kansalaistoiminta voi olla toimimista yhteisiksi koettujen arvojen puolesta ja yhteisten arvojen toteuttamiseksi. Käytännössä aktiivinen kansalaistoiminta on esimerkiksi vertaistukiryhmissä toimimista ja kampanjointia elinolojen parantamiseksi. Kansalaistoiminta voi suuntautua yhteiskunnan eri osa-alueille, esimerkiksi oman vertaisryhmän olosuhteiden parantamiseen, ympäristökysymyksiin tai kehitysmaitten tukemiseen. Kansalaistoimintaa organisoidaan usein pienissä vapaaehtoisvoimin toimivissa yhdistyksissä ja yhteisöissä, joissa yhdistyksen jäsenet huolehtivat kaikesta toiminnasta. Tällaisessa ryhmässä vapaaehtoisen rooli kehittyy ajan kuluessa ja halukkailla on mahdollisuus suurempaan rooliin ja vastuuseen. Kirkollisissa yhteyksissä vapaaehtoiseen kansalaistoimintaan liittyvät esimerkiksi Kirkon ulkomaanavun Naisten pankki ja Changemaker-ryhmät. (Vapaaehtoistoiminnan kehittämishanke 2009-2012 loppuraportti 2012, 8.) Vertaisryhmiä löytyy esimerkiksi vauvaperheille, ikäihmisille ja erilaisille potilasryhmille.

Ympyrämallin kolmas ympyrä kuvaa harrastustoimintaa. Harrastustoiminnan lähtökohtana on yleensä ihmisen oma kiinnostus kyseistä asiaa kohtaan. Motivaationa voi olla uuden oppiminen tai jonkun taidon kehittäminen ja parantaminen. Harrastustoimintaan liittyvää vapaaehtoistoimintaa on usein taiteen, urheilun ja kulttuurin parissa. Toiminnan järjestäjinä on sekä isoja, ammattimaisesti johdettuja organisaatioita, että pieniä paikallisia yhteisöjä. Toiminnassa voi olla mukana hyvin monenlaisissa tehtävissä. Harrastustoiminnassa tarvitaan osallistujia, valmentajia, johtajia ja monia muita. Seurakunnan toiminnassa hyvä esimerkki harrastustoiminnasta ovat erilaiset kuorot ja muut musiikkiryhmät. Toiminnassa voi kehittää omia lahjojaan ja taitojaan ja samalla palvella muita esimerkiksi konserteissa ja jumalanpalveluksissa. (Vapaaehtoistoiminnan kehittämishanke 2009-2012 loppuraportti 2012, 9)

4.3 Vapaaehtoistyö kirkossa ja seurakunnissa

Kirkossa on laaja vapaaehtoistoiminta jossa tavalliset seurakuntalaiset antavat aikaansa ja työpanostaan kirkon toiminnan tai yksittäisen ihmisen hyväksi. Osa tästä avusta annetaan spontaanisti ja itsenäisesti, osa taas organisoidusti seurakunnan työmuotojen kautta. Luterilaisen kutsumusajattelun mukaan jokainen kastettu palvelee kirkkoa omilla lahjoillaan. Vapaaehtoistoimintaa voidaan kirkossa kutsua myös maallikkotoiminnaksi. Kansantajuisesti maallikolla tarkoitetaan kirkon jäsentä, joka ei ole kirkon työntekijä. Kirkkomme virkakäsityksen mukaan kuitenkin vain papit ovat kirkon erityisessä virassa ja muut seurakuntien työntekijät ovat maallikkoja. (Harju 2006, 16)

Seurakuntalaisten toteuttama maallikkovastuu voidaan jakaa seuraaviin tehtäväalueisiin:

- vapaaehtoistoimintaan, jonka tehtävät liittyvät kirkkolain 4. luvun 1§:ssa määriteltyihin seurakunnan tehtäviin
- luottamushenkilötoimintaan, jonka tehtävät liittyvät seurakuntien hallintoon
- seurakuntalaisuuteen, jossa yksityiset seurakuntalaiset toteuttavat arkipäivän kristillisyyttä palvelemalla toisiaan.

Vapaaehtoistoiminnan ja maallikkotoiminnan eroa on kirkossa vaikea määritellä ja usein näitä sanoja käytetäänkin toistensa synonyymeinä. Vapaaehtoinen toimii yleensä maallikkona ja lähimmäisenä, eikä tarvitse tehtävänsä koulutuksen tuomaa ammattipätevyyttä (Hietaniemi. 2012, 15)

Suomen ev.lut kirkon vapaaehtoistoiminnan kehittämishankkeen mukaan vapaaehtoistyötä pidetään seurakunnissa tärkeänä ja sitä arvostetaan. Seurakuntien työntekijöistä 70 prosenttia pitää vapaaehtoistoimintaa erittäin tärkeänä oma perustehtävänsä kannalta. Seurakunnissa arvostetaan vapaaehtoisten työpanosta, mutta vielä tätäkin tärkeämmäksi koetaan se, että vapaaehtoisena toimiessaan ihmiset elävät todeksi monia seurakunnalle tärkeitä arvoja. Seurakuntien vapaaehtoistoiminnan lähtökohdat voidaan tiivistää seuraaviin kolmeen kohtaan:

- seurakunnan perusolemuksen kuuluu seurakuntalaisten osallistuminen
- vapaaehtoistoiminta vahvistaa yhteisöllisyyttä ja kutsuu uusia ihmisiä mukaan
- vapaaehtoisena toimiminen kasvattaa ihmistä ja antaa merkitystä hänen elämäänsä. (Vapaaehtoistoiminnan kehittämishanke 2009-2012 loppuraportti 2012, 13)

Seurakuntien vapaaehtoistoiminnassa pidetään tärkeänä että vapaaehtoisille tarjotaan riittävästi tukea, koulutusta ja virkistystoimintaa. Koulutustarve riippuu paljon tehtävästä jossa vapaaehtoinen toimii ja myös hänen aiemmista taidoistaan. Johonkin tehtävään riittää puolen tunnin perehdytys, kun taas toisiin tarvitaan pidempi ja perusteellisempi koulutus. Vapaaehtoisten tukemisessa keskeiseksi koetaan se, että työntekijä on tarvittaessa tavoitettaessa ja häneltä saa apua ja tukea silloin kun sitä tarvitaan. Tärkeäksi koetaan myös tapa kiittää vapaaehtoisia erilaisten kiitosjuhlien muodossa. (Vapaaehtoistoiminnan kehittämishanke 2009-2012 loppuraportti 2012, 14)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Halusin tehdä tutkimuksen juuri Alfa-kurssin vapaaehtoisista, koska olen saanut olla mukana Alfa-työssä Kauhajoella koko sen ajan kun Alfa-kursseja on Kauhajoella järjestetty ja kokenut sen toimivaksi työmuodoksi, jossa on paljon tilaa ja tehtäviä tavallisille seurakuntalaisille. Tässä luvussa kerron, miten tutkimus toteutettiin ja millaiselle kohderyhmälle se tehtiin. Pohdin myös tutkimuksen luotettavuutta ja siihen mahdollisesti liittyviä ongelmia.

5.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimusongelmat

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää Kauhajoen Alfa-kursseilla toimivien vapaaehtoisten kokemuksia tehtävästään Alfa-tiimissä. Tutkimuksessa selvitetään miksi ihmiset tulevat mukaan Alfa-tiimiin ja mikä motivoi heitä yhä uudelleen sitoutumaan koko syys- tai kevätkaudeksi ja antamaan aikaansa ja työpanostaan seurakunnan käyttöön. Vaikka moniin vapaaehtoistehtäviin on vaikea saada ihmisiä, niin Alfa-tiimiin halukkaita on yleensä ollut enemmän kuin kerralla mukaan mahtuu. Tavoitteena onkin selvittää onko Alfa-toiminnassa joitakin toimintamalleja, joita voisi hyödyntää myös muussa seurakunnan vapaaehtoistoiminnassa? Mahdollisia hyviä toimintatapoja tullaan hyödyntämään esimerkiksi lähetystyön vapaaehtoistoiminnassa ja suunnitteilla olevissa jumalanpalvelusryhmissä.

Alfa-kurssi on tarkoitettu kurssiksi joka käydään kurssilaisena vain yhden kerran, koska kurssin muoto ja sisältö pysyy aina samana. Moni kuitenkin kokee että sai omalta kurssiltaan paljon hengellistä antia ja haluaa kokea Alfa-kurssin uudelleen ja tulla mukaan vastuutehtäviin.

Toiseksi selvitän millaiseksi vapaaehtoiset kokevat Kauhajoella järjestetyn Alfa-ohjaajakoulutuksen ja millaista koulutusta he kaipaisivat tulevaisuudessa. Samalla selvitetään ovatko vapaaehtoiset saaneet tehtäviinsä tarpeeksi tukea seurakunnan työntekijöiltä ja millaista tukea he toivoisivat.

Kolmanneksi tutkimuksessa selvitetään, vaikuttaako Alfa-tiimiin osallistuminen vapaaehtoisten hengelliseen elämään ja uskon harjoittamiseen myös Alfa-kurssin ulkopuolella. Millaisia vaikutuksia kurssilla mahdollisesti on heidän hengelliseen elämäänsä?

Tiivistettynä tutkimusongelmat ovat siis:

1. Miksi vapaaehtoiset tulevat mukaan Alfa-tiimiin ja millaiseksi he ovat kokeneet työskentelyn Alfa-tiimissä? Ovatko he motivoituneita toimimaan Alfa-tiimissä myös tulevaisuudessa?
2. Millaista koulutusta ja tukea vapaaehtoiset toivovat tehtäviinsä seurakunnan työntekijöiltä?
3. Millä tavalla Alfa-tiimiin osallistuminen vaikuttaa vapaaehtoisten hengelliseen elämään?

5.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimukseni on kvantitatiivinen, eli määrällinen tutkimus. Tutkimusmenetelmänä oli paperinen kyselylomake (LIITE 1). Kauhajoen seurakunnan Majaniemen leirikeskuksessa järjestettiin 20.5.2014 Alfa-vapaaehtoisten virkistysilta, jonne kutsuttiin kirjepostilla kaikki ne henkilöt jotka ovat toimineet Alfa-tiimissä ainakin yhdellä Kauhajoen Alfa-kursseilla. Kutsuttuja henkilöitä oli 44 ja heistä 24 osallistui virkistysiltaan ja täytti siellä kyselylomakkeen. Olin itse mukana illassa ja esit-

telin tutkimusta ja annoin ohjeet kyselylomakkeen täyttämisestä. Kyselylomakkeen täyttämiseen oli varattu aikaa 30 minuuttia. Yhtä lukuun ottamatta kaikki vastaajat palauttivat kyselylomakkeensa ennen määräaikaa. Niille 20 Alfa-tiimiläiselle, jotka eivät osallistuneet virkistysiltaan, postitin kyselylomakkeen saattekirjeellä (LIITE 2) ja valmiiksi maksetulla palautuskuorella varustettuna 8.7.2014. Kyselylomakkeet pyydettiin palauttamaan palautuskuoressa Kauhajoen seurakuntaan 1.8.2014 mennessä. Kyselylomakkeen palautti postitse yhdeksän henkilöä.

Kokonaisuutena kyselyyn vastasi 33 henkilöä 44:stä. Vastausprosentti oli 75 prosenttia eli kolme neljästä Alfa-tiimissä toimineesta vapaaehtoisesta vastasi kyselyyn. Vastausprosentti oli riittävän korkea, joten kysely antaa luotettavan tuloksen tutkittavasta asiasta.

6 TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimuksen tuloksia tarkasteltaessa olen järjestänyt tulokset siten että jaottelen kysymykset ja niiden vastaukset neljään ryhmään. Ensimmäisen ryhmän vastaukset kuvaavat vastaajien taustatietoja. Seuraavat kolme ryhmää on jaettu sen mukaan mihin tutkimusongelmaan ne vastaavat. Vastausten jaottelu on siis seuraava.

1. Vastaajien taustatiedot

2. Miksi vapaaehtoiset tulevat mukaan Alfa-tiimiin ja millaiseksi he ovat kokeneet työskentelyn Alfa-tiimissä? Ovatko he motivoituneita toimimaan Alfa-tiimissä myös tulevaisuudessa?

3. Millaista koulutusta ja tukea vapaaehtoiset toivovat tehtäviinsä seurakunnan työntekijöiltä?

4. Millä tavalla Alfa-tiimiin osallistuminen vaikuttaa vapaaehtoisten hengelliseen elämään.

Suuri osa (22) vastaajista on vastannut kyselylomakkeen kaikkiin tai lähes kaikkiin kysymyksiin. Kolmasosa (11) vastaajista on jättänyt osan kysymyksistä vastaamatta ja vastaillut kysymyksiin sieltä täältä. Kuusi heistä on vastannut suurimpaan osaan kysymyksistä, mutta jättänyt kuitenkin aika monta kohtaa tyhjäksi. Viiden vastaajan kyselylomakkeessa on vastailtu kysymyksiin satunnaisesti ja jätetty moniin kysymyksiin vastaamatta. Tarkastellessani näitä tutkimustuloksia huomioin vain ne jotka ovat vastanneet kyseiseen kysymykseen.

6.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselyyn vastasi 33 henkilöä. Vastaajissa on naisia 21 ja miehiä kahdeksan. Neljä vastaajaa ei kerro kyselyssä sukupuoltaan. Iältään vastaajat ovat suhteellisen iäkkäitä. Yli 60-vuotiaita on 16, 51-60-vuotiaita on yhdeksän ja alle 50-vuotiaita seitsemän. Kuten vastaajien ikäjakautumasta voi päätellä suurin osa vastaajista (22) on eläkeläisiä. Työelämässä vastaajista on yhdeksän ja kaksi vastaajaa oli kyselyyn vastatessaan työttöminä.

Vastaajista noin puolet (16) on osallistunut Alfa-tiimiin yhdellä tai kahdella kurssilla. Kolmesta viiteen kurssiin on osallistunut 11 vastaajista. Kaksi vastaajaa on kuulunut Alfa-tiimiin seitsemällä kurssilla ja kaksi yhdeksällä kurssilla.

Osa tiimiläisistä on ollut Alfa-tiimissä aina samassa tehtävässä. Näin on etenkin ryhmänjohtajien kohdalla. Osa kurssilaisista taas on toiminut eri kursseilla erilaisissa tehtävissä. Seuraava taulukko osoittaa missä tehtävissä vastaajat ovat toimineet.

TAULUKKO 1. Tehtävät joissa vapaaehtoiset ovat toimineet

Tehtävät joissa olet toiminut Alfa-kurssilla	määrä
ryhmänjohtajana	17
avustajana	10
kirjapöydän hoitajana	9
keittiön vapaaehtoisena	8
alustuksen pitäjänä	6
lastenhoidossa	4
esirukoilijana	3

Kaikkein eniten vastaajat ovat toimineet ryhmänjohtajina. Lisäksi suurin osa ryhmänjohtajina toimineista on osallistunut varsin monelle kurssille. Lastenhoidossa tarvitaan kerrallaan 3-4 vapaaehtoista. Tätä tutkimusta tehtäessä kahdella kurssilla on järjestetty lastenhoito. Esirukoilijoina, jotka eivät ole mukana kurssi-illoissa, on toiminut kolme henkilöä.

6.2 Miksi vapaaehtoiset tulevat mukaan Alfa-tiimiin ja mikä heitä motivoi?

Seurakuntien resurssien kaventuessa toimintaan kaivataan yhä enenemässä määrin vapaaehtoisia vastuunkantajia. Alfa-kurssi antaa seurakuntalaisille yhden mahdollisuuden palvella ja osallistua seurakunnan työhön. Taulukossa 2 on kartoitettu niitä syitä jotka saavat ihmiset tulemaan mukaan Alfa-kurssin toteuttamiseen.

TAULUKKO 2. Syyt tulla mukaan Alfa-tiimiin

Taulukon numerot kuvaavat seuraavia vastauksia: 5=Täysin samaa mieltä, 4=Jokseenkin samaa mieltä , 3= En osaa sanoa 2=jokseenkin eri mieltä , 1=Täysin eri mieltä

Syy tulla mukaan Alfa-tiimiin	5	4	3	2	1	ei vastaus- ta
Halusin käydä Alfa-kurssin uudelleen	11	9	4	1	2	6
Halusin mukavaa tekemistä keskiviikko/torstai-iltaan	7	7	6	3	3	7
Halusin palvella lahjoillani seurakuntaa	16	8	4	1	0	4
Halusin tutustua uusiin ihmisiin	11	13	2	3	0	4
Halusin oppia lisää kristinuskosta	19	7	2	0	0	5

Halusin päästä laulamaan yhdessä	7	6	4	5	1	9
Halusin kuulla opetusta	16	12	1	1	0	3
Halusin päästä syömään Seurakuntakeskukseen	3	9	9	1	5	6
Halusin kertoa uskosta ja Jeesuksesta	10	8	7	1	0	7
Halusin rukoilla yhdessä muiden kanssa	12	12	3	1	0	5
Halusin kokea yhteyttä ja kuulua porukkaan	15	13	2	0	0	3
En kehdannut kieltäytyä kun minua pyydettiin Alfaan	0	1	4	6	11	11

Kaikkein tärkein syy osallistua Alfa-tiimiin on vastaajien mukaan halu oppia itse lisää kristinuskosta. Vastaaja 26 oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa. Kun samaa asiaa kysyttiin sanoittamalla: ”Halusin kuulla opetusta”, oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa peräti 28 vastaajaa. Hyvin tärkeäksi koettiin myös mahdollisuus palvella seurakuntaa omilla lahjoillaan. Tämän väittämän kanssa oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä 24 vastaajaa. Samoin 24 vastaajaa koki tärkeäksi sen että Alfassa voi tutustua uusiin ihmisiin. Yhteyden kokeminen ja halu kuulua ryhmään oli myös erittäin tärkeää. Suuri enemmistö (28) kertoi olevansa täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän: ”Halusin kokea yhteyttä ja kuulua porukkaan” kanssa. Yhteinen rukous tiimin kesken oli tärkeä syy 24 vastaajalle tulla mukaan Alfa-tiimiin. Monelle (20) myös halu käydä Alfa-kurssi uudelleen oli yksi motiivi tiimiin lähtemiseen. Vähemmän tärkeitä syitä tiimiin osallistumiseen tuntuivat olevan yhdessä laulaminen, saada mukavaa tekemistä iltoihin ja halu päästä syömään seurakuntakeskukseen. Väittämään: ”En kehdannut kieltäytyä kun minua pyydettiin Alfaan” vastasi yksi henkilö olevansa jokseenkin samaa mieltä. Muille tämä ei tuntunut olevan syy tiimiin tulemiseen.

Anna Yeungan timanttimalli selittää varsin hyvin myös Kauhajoen Alfa-tiimiläisten syitä sitoutua toimintaan. Vahvimmaksi näkökulmaksi nousee timant-

timallin sektori ”antaminen-saaminen”. Halu oppia uutta ja kuulla opetusta kertovat siitä että vapaaehtoiset tulevat mukaan koska toivovat saavansa ja oppivansa uutta palvellessaan Alfa-kurssilla. Lähes yhtä tärkeäksi koettiin antaminen, eli se että Alfassa on mahdollisuus palvella seurakuntaa omilla lahjoillaan.

Alfa-kurssilla tehtävät jakautuvat timanttimallin ”toiminta – pohdinta” sektorin molempiin päihin. Toimintaa hakevat ihmiset palvelevat mielellään esimerkiksi keittiöllä ja lastenhoidossa. Pohdintaan on puolestaan tilaisuuksia esimerkiksi ryhmänjohtajan ja esirukoilijan tehtävissä. Timanttimallin ”läheisyys-etäisyys” sektorilla vapaaehtoisten toiveet liittyvät hyvin vahvasti läheisyyteen. Yhteyden kokeminen, ryhmään kuuluminen ja yhteinen rukous koettiin erittäin tärkeäksi. Etäisyyttä omaan arkirooliin tuo monelle se että Alfa-kurssilla vapaaehtoiset toimivat yleensä erilaisissa tehtävissä kuin arkityössään tai perhe-elämässään.

Timanttimallin sektori ”jatkuvuus - uuden etsintä” kuvaa hyvin sitä, että moni tuli mukaan Alfa-tiimiin, koska halusi käydä Alfa-kurssin uudelleen. (Yeunga 2005, 109-115) Timanttimallin kuvaamaa uuden etsintää on varmasti se, että siirtyy kurssilaisen roolista vastuunkantajan tehtäviin. Uuden näkökulman kokeilemista on myös se että aina välillä joku ryhmänjohtajista rohkenee pitämään illan alustuksen.

Lisäksi tässä kysymyksessä oli mahdollisuus kertoa joku muu syy miksi tuli mukaan Alfa-tiimiin. Kahdeksan vastaajaa vastasi avoimeen kysymykseen. Vastauksista selvisi että ihmisistä oli mukavaa tulla Alfa-tiimiin. Korostettiin sitä että monet kokivat kohteliaisuutena sen, että heitä kutsuttiin mukaan. Lisäksi haluttiin

saada lisää kokemusta ryhmänohjaamisesta ja vahvistusta omaan uskonelämään. Joku koki että Alfasta löytyi sopiva tehtävä juuri hänelle.

Haluan saada lisää kokemusta ryhmänohjaamisesta.

Oman uskon kehitys kaipasi tähän aikaan juuri tätä!

Olin otettu kun minua pyydettiin mukaan, minuun luotettiin.

Kyselyssä kartoitettiin myös sitä että tukevatko Alfa-kurssin rakenteet ja toimintatavat tiimiläisiä heidän tehtävässään. Seuraava taulukko 3 kuvaa mitä asioita tiimiläiset kokevat tärkeiksi ja mitä vähemmän tärkeiksi.

TAULUKKO 3. Tärkeiksi koetut asiat Alfa-kurssilla

5= Hyvin tärkeä, 4= melko tärkeä, 3 en osaa sanoa, 2= ei kovin tärkeä, 1= ei ollenkaan tärkeä

Vapaaehtoisille tärkeät asiat Alfa-kurssilla	5	4	3	2	1	ei vastausta
Rukoleminen kurssin ja kurssilaisten puolesta	16	10	4	1	0	2
Työntekijöiden sähköpostiin lähettämät Alfa-vik-kokirjeet	6	12	5	2	1	7
Halaaminen tiimipalaverin alussa	11	11	7	1	0	3
Yhteinen rukous tiimipalaverin alussa	21	11	0	1	0	0
Tiimipalaveri jossa menttiin läpi käytännön asioita	15	12	2	0	0	4
Kurssilaisten vastaanottaminen omalla vuorolla	9	13	6	3	0	2
Ryhmien kokoontumispaikkojen vaihtaminen	6	14	7	3	1	2
Yhteinen ruokailu	17	8	2	1	1	4
Illan vitsi	8	10	3	6	2	4
Musiikki ja yhdessä laulaminen	9	7	1	0	0	16

Osallistuminen ryhmäkeskusteluihin	15	18	0	0	0	0
Yhteinen loppupalaveri ja purkaminen illan lopuksi	15	12	2	0	0	4
Alfa-leirille osallistuminen	20	10	1	0	0	2
Alfa-juhla kurssin lopussa	22	10	0	0	0	1
Kurssilaisten palautteiden lukeminen kurssin päätyttyä	12	11	7	0	0	3
Seurakunnan antama pieni kiitoslahja	8	14	4	5	0	2
Alfa-tiimiläisten virkistysillat	14	11	4	0	0	4

Vapaaehtoiset nostivat Alfa-kurssilla kaikkein tärkeimmiksi asioiksi kurssin lopussa järjestettävän Alfa-juhlan ja yhteisen rukouksen. Lähes näitten tasolle ylsi osallistuminen Alfa-leirille ja yhteinen ruokailu Alfa-illan alussa. Lähes kaikki vastaajat kokivat hyvin tärkeiksi tai melko tärkeiksi myös mahdollisuuden osallistua ryhmäkeskusteluihin ja tiimipalaverit illan alussa ja lopussa. Vapaaehtoisten kiitosillat, joita on järjestetty Majaniemen leirikeskuksessa, koettiin tärkeämmiksi kuin kiitoslahja, joka annetaan tiimiläisille kurssin päätyttyä. Kurssilaisten loppupalautteiden lukemisen koki tärkeäksi 23 vastaajaa. Halaamisen tiimipalavarin alussa koki tärkeäksi kaksi kolmasosaa tiimiläisistä. Vähemmän tärkeitä asioita tiimiläisille olivat ryhmien kokoontumispaikkojen ja kurssilaisten vastaanottajien vaihtaminen, musiikki ja laulaminen, illan vitsit ja työntekijöiden lähettämät sähköpostikirjeet. Musiikin ja laulamisen alhaiseen suosioon saattaa vaikuttaa kyselylomakkeessa ollut virhe, jossa tältä kohtaa puuttuivat numerot. Peräti 16 henkilöä ei vastannut mitään tähän kohtaan.

Alfa-tiimiläisten tärkeimmiksi kokemia asioita voisi määritellä sanalla yhteys. Suomen ev.lut kirkon vapaaehtoistoiminnan kehittämishankkeen mukaan vapaaehtoistoiminta vahvistaa yhteisöllisyyttä ja kutsuu uusia ihmisiä mukaan

seurakunnan toimintaan (Vapaaehtoistoiminnan kehittämishanke 2009-2012 loppuraportti, 13). Alfa-tiimiläiset kokevat yhteisöllisyyden keskeisen tärkeäksi asiaksi Alfa-kurssilla ja Alfa-tiimissä. Samaisessa vapaaehtoistoiminnan kehittämishankkeessa pidetään tärkeänä vapaaehtoisten kiittämistä ja virkistystoimintaa. Tämä nousi esiin myös Kauhajoen Alfa-tiimiläisten vastauksista. Erityisen tärkeiksi koettiin Alfa-tiimiläisille järjestetyt virkistysillat. Mukava yhdessäolo saunan ja hyvän ruuan äärellä näyttää olevan vapaaehtoisille merkittävämpi kiitos kuin kauniisti paketoitu kirja. Vapaaehtoisia kiitettäessä onkin hyvä muistaa että kohtaaminen, vaivannäkö ja ajan antaminen on tärkeämpää kuin suuri taloudellinen panostus ja kalliit kiitoslahjat.

Tässä kysymyksessä oli myös avoin kohta johon voi kirjoittaa mitä muita asioita koki tärkeiksi Alfassa. Peräti 12 vastaajaa kommentoi avointa kysymystä. Hengellisiä kysymyksiä, Jeesus-keskeisyyttä ja rukousta piti tärkeinä viisi vastaajaa. He mainitsivat myös sen että pelastuskysymys tulee selväksi Alfassa ja heillä on mahdollisuus toimia Kristuksen ruumiissa omalla paikallaan. Samoin viisi vastaajaa korosti vastauksissaan Alfa sosiaalista ulottuvuutta, avoimuutta ja ihmisten kohtaamista. Yksi vastaaja on kokenut tärkeäksi sen että samoja lauluja toistettiin usein ja ne tulivat tutuiksi. Joku korosti että Alfassa viihtyvät ”tavalliset ihmiset”, jotka eivät ole tottuneet olemaan mukana seurakunnan toiminnassa.

Palvelutyö Kristuksen ruumiin jäsenenä omassa pienessä roolissani.

Yhdessäolo, hyvä oli, mukavat vitsit. Ainakin luulin olevani tärkeä, vein viestiä eteenpäin. Kerroin Alfasta niille jotka eivät olleet vielä Alfassa.

Laulujen toisto, ne jäivät sillä tavoin mieleen

Tutkimuksessa kysyttiin myös vapaaehtoisten halukkuutta osallistua Alfa-tiimiin tulevilla Alfa kursseilla. Noin puolet (16) vastaajista ilmoitti halukkuutensa toimia tiimiläisenä myös tulevaisuudessa. Reilu kolmannes vastaajista (12) ei osannut sanoa kantaansa ja kolme ei halua osallistua enää Alfa-vastuutehtäviin. Kaksi jätti vastaamatta kysymyksen.

6.3 Koulutus ja tuki Alfa-tiimiläisille

Suurin osa kyselyyn vastanneista on osallistunut Alfa-ohjaajakoulutukseen. Vastaajista 25 on osallistunut Kauhajoen seurakunnassa ulkopuolisen kouluttajan pitämään koulutukseen. Ulkopuolisina kouluttajina ovat toimineet Maikku Saarinen ja Virpi Nyman Kansan raamattuseurasta ja Kai Niemelä (kaksi kertaa) Suomen evankelisluterilaisesta kansanlähetyksestä. Ulkopuolisten kouluttajien pitämät koulutukset kestivät yhden päivän. Oman seurakunnan työntekijöiden pitämiin koulutuksiin taas on osallistunut 19 henkilöä. Oman seurakunnan kouluttajina ovat toimineet pastori Jouni Niemi, pastori Anitta Vuorela, lähetys sihteeri Terhi Niemelä ja nuorisotyönohjaaja Merja Alapiha. Oman seurakunnan työntekijöiden koulutukset kestivät yhden illan. Vastaajista 15 on osallistunut sekä vierailevien kouluttajien, että oman seurakunnan työntekijöiden pitämiin koulutuksiin. Kuukaan Alfa-tiimiläinen ei ole osallistunut Alfa-koulutukseen Kauhajoen ulkopuolella. Neljä tiimiläisistä ei ole osallistunut Alfa-ohjaajakoulutuksiin.

Ulkopuolisen kouluttajan pitämiä koulutuksia on järjestetty seurakunnassa neljä kertaa. 25 vastaajaa on osallistunut niistä yhteen tai useampaan. Taulukko 4 kertoo näiden 25 koulutukseen osallistuneiden vastaukset

TAULUKKO 4. Ulkopuolisen kouluttajan pitämä koulutus

Taulukon numerot kuvaavat seuraavia vastauksia: 5=Täysin samaa mieltä, 4=Jokseenkin samaa mieltä, 3= En osaa sanoa 2=jokseenkin eri mieltä, 1=Täysin eri mieltä

Ulkopuolisen kouluttajan pitämä koulutus	5	4	3	2	1	ei vastaus- ta
Koin koulutuksen tärkeäksi ennen kurssin aloittamista	15	4	2	0	0	4
Opin Alfa toimintatavoista ja periaatteista	9	10	2	0	0	4
Opin käytännön asioita Alfa järjestämisestä	9	8	3	0	0	5
Opin rukouksen merkityksestä Alfassa	12	5	3	1	0	4
En oppinut koulutuksessa mitään uutta	1	0	5	3	10	6
Käytännön harjoitukset olivat hyviä	4	7	8	0	1	5
Koulutuspäivä oli minulle turha	0	0	3	4	11	7

Suuri enemmistö (19 henkilöä) ulkopuolisen kouluttajan pitämään koulutukseen osallistuneista koki koulutukseen osallistumisen tärkeäksi ennen kuin aloitti vastuutehtävissä Alfa-kurssilla. Vastaajista 19 oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä että oppi koulutuksessa Alfa toimintatavoista ja periaatteista. Lähes yhtä moni (17 vastaajaa) koki oppineensa rukouksen merkityksestä Alfa-kurssilla, heistä 12 oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Samoin 17 vastaajaa koki oppineensa koulutuksessa Alfa-kurssin järjestämisessä tarvittavia käytännön asioita. Koulutuksessa olleita käytännön harjoituksia ei koettu erityisen tärkeiksi. Alle puolet (11 vastaajaa) koki ne hyviksi ja yksi vastaaja oli täysin eri mieltä väittämän ”Käytännön harjoitukset olivat hyviä” kanssa. Peräti kahdeksan vastaajaa vastasi ”En osaa sanoa”. Yksikään koulutukseen osallistuneista ei kokenut koulutuspäivää turhaksi, ja vain yksi koki, ettei oppinut koulutuksessa mitään uutta.

Itselleni oli yllätys että koulutuspäivän käytännön harjoitukset saivat vastaajilta aika huonot arviot. Tämä kertoo ainakin sen että oman seurakunnan kouluttajien ei kannata ottaa mallia vierailevien kouluttajien harjoituksista, vaan käyttää rohkeasti erilaisia harjoituksia ja työskentelyjä.

Valmiitten vastausvaihtoehtojen lisäksi ulkopuolisten kouluttajien pitämää koulutusta oli mahdollisuus kommentoida avoimen kysymyksen muodossa. Vastaajista kuusi käytti tätä mahdollisuutta hyväkseen. Kaksi vastaajaa kertoi että oli tullut vastuutehtävään ennen koulutukseen osallistumista. Koulutus koettiin erittäin tarpeelliseksi ja tärkeäksi. Koulutus toi varmuutta ihmisten kohtaamiseen, ryhmänohjaamiseen ja uskon asioista puhumiseen. Yhden vastaajan mukaan koulutuksen järjestäminen kertoo tiimiläisten ja heidän työnsä arvostamisesta. Ulkopuoliset kouluttajat koettiin mukaviksi vieraisiksi.

Sain itselleni varmuutta toisten kohtaamiseen ja ryhmänvetoon

Koulutus on aina tervetullutta ja sillä tavoin arvostetaan tiimiläisiä, kannustetaan.

Erittäin tärkeää ja tarpeellista: antaa rohkeutta puhua esimerkiksi uskonasioista

Oman seurakunnan työntekijöiden pitämiä koulutuksia on järjestetty seurakunnassa neljä kertaa. Näihin on osallistunut 19 vastaajaa yhden tai useamman kerran.. Taulukko 5 kertoo näiden 19 koulutukseen osallistuneiden vastaukset.

TAULUKKO 5. Oman seurakunnan työntekijöiden pitämä koulutus

Taulukon numerot kuvaavat seuraavia vastauksia: 5=Täysin samaa mieltä, 4=Jokseenkin samaa mieltä, 3= En osaa sanoa 2=jokseenkin eri mieltä, 1=Täysin eri mieltä

Oman seurakunnan työntekijöiden pitämä koulutus	5	4	3	2	1	ei vastausta
Koin koulutuksen tärkeäksi ennen kurssin aloittamista	10	4	3	0	0	2
Opin Alfa toimintatavoista ja periaatteista	10	5	1	0	0	3
Opin käytännön asioita Alfa järjestämisestä	7	7	2	0	0	3
Opin rukouksen merkityksestä Alfassa	10	5	1	1	0	2
En oppinut koulutuksessa mitään uutta	0	0	3	5	7	4
Käytännön harjoitukset olivat hyviä	6	5	5	0	0	3
koulutuspäivä oli minulle turha	0	0	3	3	9	4

Vastaajista 14 koki koulutuksen tärkeäksi ennen kuin aloitti Alfa-kurssin vastuutehtävissä. Vastaajista 15 oppi uutta Alfa toimintatavoista ja periaatteista. Saman verran koki oppineensa uutta rukouksen merkityksestä Alfassa. Käytännön asioita kurssin järjestämisestä koki oppineensa 14 vastaajaa. Yli puolet (11) vastaajista koki hyviksi koulutuksessa tehdyt käytännön harjoitukset. Käytännön harjoitukset koettiin hieman paremmiksi oman seurakunnan työntekijöiden pitämässä koulutuksissa, kuin vierailevien kouluttajien pitämässä koulutuksissa. Tämä saattaa johtua siitä, että omien työntekijöiden harjoitukset olivat lähempänä Kauhajokista Alfa-kurssia, kuin vierailevien kouluttajien käyttämät harjoitukset. Kaikki koulutukseen osallistuneet kokivat oppineensa jotain uutta ja kukaan koulutukseen osallistunut ei kokenut sitä turhaksi.

Tässäkin kysymyksessä oli avoin kohta, johon vastaajat voivat kirjoittaa lisäkommentteja ja ajatuksiaan oman seurakunnan työntekijöiden pitämistä Alfa-koulutuksista. Avoimeen kysymykseen vastasi kuusi henkilöä. Omat koulutukset ja yhteiset pohdinnat tiimiläisten kesken koettiin tärkeiksi. Jokainen kouluttaja tuo asiaan oman näkökulmansa ja tutustakin asiasta oppii aina jotain uutta. Yhteinen koulutus luo yhteyttä tiimiläisten kesken. Yksi vastaaja toivoo että koulutuksessa korostettaisiin nykyistä enemmän rukouksen tärkeyttä. Yksi vastaaja kertoo että koulutus olisi ollut tarpeen jo aiemmin, hän oli tullut Alfa-tiimiin ennen koulutukseen osallistumista. Yksi vastaaja kertoo ainakin yrittäneensä oppia.

Jokainen kouluttaja tuo oman näkökulmansa asiaan. Aina oppii uutta samoistakin asioista.

Rukouksen tärkeyttä voisi korostaa!

Koulutukset luovat yhteyttä tiimiläisten kesken

Kyselyssä oli myös avoin kysymys siitä millaista koulutusta vastaajat toivovat seurakunnan järjestävän Alfa-tiimiläisille tulevaisuudessa ja keitä he toivovat kouluttajiksi. Lisäksi kysyttiin vastaajien halukkuudesta osallistua Alfa-konferenssiin Suomessa tai Englannissa.

Yksitoista vastaajaa vastasi kysymykseen millaista koulutusta toivoisi seurakunnan järjestävän Alfa-tiimin jäsenille. Koulutustoiveet olivat hyvin moninaisia, mutta mikään yksittäinen asia ei kerännyt kahta toivetta useampaa ehdotusta. Vastaajat toivovat lisää raamattukoulutusta ja koulutusta rukouksesta. Erikseen mainittiin toive rukouselämän vahvistamisesta ja elävöittämisestä. Toivottiin myös lisää koulutusta Pyhästä Hengestä ja hengellisen elämän syventämisestä ja vahvistamisesta. Yksi vastaaja toivoi koulutusta sielunhoidollisten keskustelujen käymiseen. Mainittiin myös, että olisi hyvä jos Alfa-kurssikirja Tässäkö tämä elämä on? käytäisiin etukäteen läpi tiimiläisten kesken. Myös ryhmän ohjaamiseen

toivottiin lisää koulutusta. Lisäksi mainittiin että kaikenlainen koulutus on hyväksi ja Alfa-tiimin olisi hyvä kokoontua koulutuksiin säännöllisesti.

Raamattuopetusta. Syventelyä eri aiheisiin. Haluan oppia lisää. Ryhmänohjaajakoulutusta.

Pyhän Hengen opetusta. Moni ei ymmärrä koko Pyhää Henkeä, täysin outo (koulutusta Pyhästä Hengestä)

Sielunhoidolliset keskustelut

Kysymykseen siitä keitä kouluttajia Alfan tiimiläiset toivovat tuleviin koulutuksiin eniten, viisi kertaa, toivottiin oman seurakunnan Alfasta vastaavia työntekijöitä. Nimeltä mainittiin useamman kerran Jouni Niemi, Terhi Niemelä ja Merja Alapiha. Kaksi vastaajaa toivoi kouluttajaksi Kai Niemelää. Lisäksi yhden kerran toivottiin Ilkka Puhakkaa ja Kaskisten kirkkoherra Tom Ingvesgårdia. Lisäksi toivottiin kouluttajien vaihtuvuutta, sitä että kouluttajat osaavat asiansa ja osaavat opettaa ja ovat sisällä Alfa-työssä.

Alfa-konferenssiin Suomessa oli halukkaita osallistumaan 11 vastaajaa. Viisi ei halunnut osallistua ja 14 ei osannut ottaa asiaan kantaa. Englannissa järjestettävään kansainväliseen Alfa-konferenssiin oli halukkaita osallistumaan seitsemän vastaajaa. Suuri osa vastaajista (17) ei ollut halukkaita osallistumaan kansainväliseen konferenssiin. Seitsemän vastaajaa ei osannut ottaa kantaa asiaan.

Oman seurakunnan työntekijät pitävät Kauhajoella Alfa-koulutusta varmasti jatkossakin. Tämän rohkaisevan palautteen perusteella se tuntuu myös mielekkäältä. Kouluttajatoiveista Kai Niemelä on ainut, jolla on virallinen pätevyys ja lupa Alfan ohjaajakoulutusten pitämiseen. Hänet on kutsuttu kouluttamaan Alfa-tiimiä Kau-

hajoen seurakuntaan myös syksyllä 2015. Tietojeni mukaan Ilkka Puhakalla ja Tom Ingvesgordilla ei ole pätevyyttä Alfa ohjaajakoulutukseen. Molemmat ovat kuitenkin suosittuja puhujia ja opettajia ja heitä on mahdollisuus kutsua seurakuntaan muihin tilaisuuksiin.

Kauhajoen Alfa-kurssin vastuunkantajien vastaukset koulutuksesta kuvastavat hyvin samaa linjaa kuin Kirkon vapaaehtoistoiminnan loppuhankkeen raporttikin. Koulutus ja sen tarjoaminen koetaan tärkeäksi eikä ole tarkoituksenmukaista pyytää ihmisiä mukaan vapaaehtoistointaan, jos heille ei tarjota asianmukaista koulutusta. Koulutuksen tarjoaminen kertoo myös siitä, että seurakunta arvostaa tavallisten seurakuntalaisten työpanosta ja on halukas käyttämään aikaa ja taloudellisia resursseja vapaaehtoisten kouluttamiseen.

Vapaaehtoisten tiimiläisten hyvä kouluttaminen on tärkeää myös siksi, että Alfa-kurssi poikkeaa monelta osin perinteisistä seurakuntatyön toimintatavoista. Esimerkiksi ryhmänjohtajan rooli on Alfa-kurssilla aika toisenlainen kuin esimerkiksi vetäjän rooli tavanomaisessa raamattupiirissä. Raamattupiirissä vetäjä on yleensä jonkin verran myös opetusvastuussa, mutta Alfassa ryhmänjohtajien ensisijainen tehtävä on toimia isäntinä ja emäntinä ja houkutella ryhmäläiset keskustelemaan. Toinen ero moneen muuhun seurakuntatyön muotoon on Alfa ”kasvot”. Ne ovat ensisijaisesti tavallisen seurakuntalaisen kasvot. Vapaaehtoiset tiimiläiset hoitavat suurimman osan tehtävistä ja työntekijöiden rooli on tukea, rohkaista ja mahdollistaa tiimiläisten toimimisen vastuutehtävissä.

Rukouksen paikka on Alfassa erilainen kuin monessa muussa seurakunnan toiminnassa. Alfassa ei ole perinteisiä tilaisuuden alkurukouksia ja ruuan siunaamista. Ensimmäisellä kokoontumiskerralla pienryhmissä ei rukoilla ollenkaan. Tämän jälkeen ryhmänjohtajat antavat hyvin lyhyen ja yksinkertaisen mallin rukoilla ja pyrkivät saamaan myös kurssilaisia mukaan rukoukseen vaikka kirjoittamalla rukousaiheen paperille tai kertomalla asian ääneen. Vaikka rukous ei näy Alfa-kurssin ensimmäisillä kerroilla juuri lainkaan, sitä kuitenkin harjoitetaan ahkerasti. Toivomme että jokainen tiimiläinen sitoutuu rukoilemaan Alfa-kurssin ja kurssilaisten puolesta jo ennen kurssin alkua ja sen aikana. Jokainen tiimin kokoontuminen aloitetaan yhteisellä rukouksella, johon jokainen voi osallistua lyhyesti. Tarkoituksena ei ole se että yksi työntekijä sanoittaa rukouksen kaikkien puolesta, vaan se että mahdollisimman moni tiimiläinen sanoittaa rukousta muutaman lauseen verran. Lisäksi jokaisen Alfa-kurssin tiimiin kuuluu esirukoilijoita, joiden erityinen tehtävä on rukoilla kurssin, kurssilaisten, tiimiläisten ja vierailevien alustuksen pitäjien puolesta.

Perinteestä poikkeava toimintatapa on Alfassa erittäin perusteltua, koska Alban ensisijainen kohderyhmä ovat seurakunnasta vieraantuneet ihmiset. Haastettu Kirkko teoksen mukaan hyvin monet suomalaiset kyseenalaistavat kirkon oppeja (Haastettu kirkko 2012, 42-45). Tästä huolimatta monet ovat hyvin halukkaita pohdimaan elämän suuria kysymyksiä ja punnitsemaan onko kristinuskolla niihin päteviä vastauksia. Alfa-kurssilla selkeä kristillinen ja Raamattuun sitoutunut opetus yhdistyy avoimeen pohdintaan ja lupaan kysyä ja kyseenalaistaa asioita.

Kyselyssä tiedusteltiin myös sitä miten vastaajat kokivat saaneensa tehtäväänsä tukea seurakunnalta ja sen työntekijöiltä. Seuraava taulukko 6 kuvaa tiimiläisten kokemuksia seurakunnan tarjoamasta tuesta Alfa-kyrssin yhteydessä. Tukea tarjottiin säännöllisillä alku- ja loppupalavereilla Alfa-kokoontumisten yhteydessä, viikoittaisilla Alfa-tiimin sähköpostikirjeillä, työntekijöiden läsnäololla Alfa-kokoontumisissa, henkilökohtaisilla keskusteluilla ja yhteisellä koulutuksella.

TAULUKKO 6. Seurakunnan tarjoama tuki

Taulukon numerot kuvaavat seuraavia vastauksia: 5=Täysin samaa mieltä, 4=Jokseenkin samaa mieltä , 3= En osaa sanoa 2=jokseenkin eri mieltä , 1=Täysin eri mieltä

Seurakunnan tarjoama tuki	5	4	3	2	1	ei vastausta
Olisin tarvinnut tehtävääni enemmän tukea	0	5	9	9	1	9
Sain tehtävään tukea muilta tiimiläisiltä	9	16	4	0	0	4
Terhi, Merja, Jouni ja Anitta osasivat rohkaista ja kannustaa minua	14	14	3	0	0	2
Sain tarvittaessa apua käynnön asioissa	14	9	5	1	0	4
Sain työntekijöiltä apua hengellisissä kysymyksissä	13	8	7	1	0	5
Työntekijät eivät arvostaneet panostani Alfa-tiimissä	2	0	3	5	18	5

Suuri enemmistö (28 vastaajaa) koki että Alfasta vastaavat työntekijät olivat osanneet rohkaista ja kannustaa häntä tehtävässään. Lähes yhtä moni (25 vastaajaa) koki saaneensa vertaistukea ja apua muilta Alfa-tiimin jäseniltä. Käytännön asiois-

sa apua koki saaneensa 23 vastaajaa ja hengellisissä kysymyksissä 21 vastaajaa kertoi saaneensa apua seurakunnan työntekijöiltä. Vastaajista viisi oli jokseenkin samaa mieltä väittämän: ”olisin tarvinnut tehtävääni enemmän tukea” kanssa. Huomionarvoista on myös se että peräti yhdeksän henkilöä on vastannut kohtaan: ”en osaa sanoa” ja samoin yhdeksän vastaajaa on jättänyt koko kysymyksen vastaamatta. Todennäköisesti tämä kertoo siitä, että kohtuullisen suuri osa vastaajista olisi toivonut tehtävänsä enemmän tai toisenlaista tukea kuin on ollut tarjolla. Siihen että niin moni (9 henkilöä) jätti kysymyksen vastaamatta saattaa vaikuttaa myös se että kyselyn teetti vastaajille tuttu henkilö ja oman seurakunnan työntekijä. Kohteliaat ihmiset jättivät ehkä mieluummin vastaamatta kuin halusivat ”pahottaa” tutun työntekijän mielen.

Kyselylomakkeessa oli myös avoin kysymys jossa kysyttiin: ”Millaista tukea toivot työntekijöiltä tehtävääsi Alfa-tiimissä”. Avoimeen kysymykseen tuli viisi vastausta. Kaksi vastaajaa toivoi lisää keskustelua hengellisistä kysymyksistä. Yksi vastaaja toivoi rohkaistua kertoa asioista. Vastaajat kokivat tulleen kuulluiksi ja saaneensa kysymyksiinsä ainakin jonkinlaisen mielipiteen. Todettiin että työntekijät osasivat tukea ja rohkaista. Yhteistä rukousta toivottiin myös.

Keskustelua hengellisistä asioista. Rukoilua yhdessä

Jos minulla oli kysymys, niin sain siihen ainakin jonkinlaisen mielipiteen. Tulin kuulluksi.

Osasivat tukea ja rohkaista

6.4 Alfa-tiimiin osallistumisen vaikutus vapaaehtoisten hengelliseen elämään

Kyselyssä kartoitettiin myös sitä onko Alfa-tiimiin osallistuminen ja vastuutehtävissä toimiminen vaikuttanut vastaajien omaan hengelliseen elämään. Samalla kartoitettiin sitä onko Alfa-vastuutehtäviin osallistuminen estänyt tai auttanut vastaajia osallistumaan muuhun seurakunnan toimintaan. Taulukko 7 kertoo miten vastaajat kokivat Alfa-tiimiin osallistumisen vaikuttaneen heidän omaan uskonelämäänsä.

TAULUKKO 7. Miten Alfa-tiimissä toimiminen on vaikuttanut osallistujien omaan uskonelämään

Taulukon numerot kuvaavat seuraavia vastauksia: 5=Täysin samaa mieltä, 4=Jokseenkin samaa mieltä, 3= En osaa sanoa 2=jokseenkin eri mieltä , 1=Täysin eri mieltä

Alfa-tiimiin osallistumisen vaikutus uskonelämään	5	4	3	2	1	ei vastausta
Alfa-tiimiin osallistuminen on virkistänyt omaa uskonelämää	21	10	1	0	0	1
Rukoilen enemmän silloin kun olen mukana Alfa-tiimissä	9	16	4	0	0	4
Opin uusia asioita kristinuskosta Alfa-tiimissä	11	14	3	0	0	4
Alfa-tiimiin osallistuminen ei ole vaikuttanut uskonelämääni	1	1	3	9	15	4
Alfa-tiimiin osallistuminen on estänyt osallistumista muuhun seurakunnan toimintaan	3	4	1	7	13	5
Alfa-tiimiin osallistuminen on ollut portti muuhunkin seurakunnan toimintaan	7	6	7	1	0	6

Lähes kaikki (31 vastaajaa) kokivat että Alfa-tiimiin osallistuminen on virkistänyt heidän omaa uskonelämäänsä. Kun asiaa kysyttiin toisinpäin väitteellä: "Alfa-tiimiin osallistuminen ei ole vaikuttanut uskonelämääni" niin kaksi vastaajaa oli väitteen kanssa samaa mieltä. Suuri osa (25 vastaajaa) kertoi oppineensa uusia asioita kristinuskosta. Yhtä moni kertoi rukoilevansa normaalia enemmän silloin kun on mukana Alfa-tiimissä.

Alfa-tiimiin osallistuminen on ollut portti muuhun seurakunnan toimintaan kolmelletoista vastaajalle. Tämä johtuu todennäköisesti siitä, että Alfa-tiimissä saa tietoa monenlaisista seurakunnan toimintamuodoista ja työntekijät kysyvät muuhunkin toimintaan mukaan ihmisiä joita Alfassa tapaavat. Toisaalta seitsemän vastaajaa kertoi, että Alfa-tiimiin osallistuminen on estänyt osallistumista muuhun seurakunnan toimintaan. Alfa-kurssi on pitkä kurssi ja sitoutuminen siihen vaatii kohtuullisen paljon aikaa. Esimerkiksi torstai-iltaisina on monen seurakuntamme kuoron ja musiikkiryhmän harjoitusilta. Sitoutuessaan Alfa-tiimiin, joutuu jäämään pois esimerkiksi Gospelkuoron tai Missiokuoron toiminnasta koko syys- tai kevätkaudeksi.

Kysymyslomakkeen avoimeen kysymykseen: "millä muilla tavoin Alfa-tiimiin osallistuminen on vaikuttanut uskonelämääsi?" tuli peräti 14 vastausta. Kolme vastaajista kertoi että heidän uskonelämänsä on vahvistunut ja uudistunut Alfa-tiimissä toimimisen aikana. Tämä on tuonut elämään uutta iloa ja jaksamista myös arkeen. Kolme vastaajaa kertoi saaneensa lisää rohkeutta sekä Alfassa toimimiseen että muihin tilanteisiin. Kaksi vastaajaa kertoi että heidän on tullut luettua enemmän Raamattua ja raamatun ajan historiaa. Kaksi vastaajaa mainitsee rukouksen. Yhteinen rukous on tärkeää ja he ovat oppineet rukoilemaan yhdessä muiden

kanssa. Lisäksi seuraavat asiat mainittiin vastauksissa yhden kerran. Säännöllinen yhteys seurakuntaan koetaan tärkeäksi. Alfa-kurssin myötä on saanut monia uusia tuttavuuksia ja myös esirukoilijoita. Yksi vastaaja kertoo että manna-lappujen käyttö on tullut Alfan myötä tutuksi heidän perhekunnalleen. Aikuiset tyttäret ovat tuoneet manna-laput tutuksi myös vanhemmilleen. Lastenhoidossa toiminut tiimiläinen kertoi että omakin usko on yksinkertaistunut kun on miettinyt miten kertoa asioista lapsille. Ilon lisäksi ryhmänjohtajan tehtävät ovat aiheuttaneet myös kipuilua. Yksi vastaaja mainitsi että Alfa-tiimissä toimiminen on auttanut häntä huomaamaan paremmin lähimmäisensä.

Uskonelämäni uudistui, voimistui ja antoi uutta iloa ja jaksamista arjessa.

On aiheuttanut sekä iloa että kipuilua. Mutta varmasti kannattanut, ja antanut hurjasti rohkeutta.

Välillä uskonelämääni on tullut yksinkertaista lapsen uskoa, koska on miettinyt miten kertoa uskonasioista lapsille.

Vastausten perusteella Alfa-tiimiin osallistumisella on ollut suuri vaikutus ihmisten uskoelämään. Sitoutuminen ja mielekäs tehtävä vahvistaa myös ihmisten henkilökohtaista uskonelämää. Mari Moilasan tutkimuksesta Alfa-kurssin vaikuttavuudesta osallistujien hengelliseen elämään löytyi samansuuntaisia tuloksia. Molempien tutkimuksen mukaan osallistuminen on lisännyt osallistujien yksityistä uskonnonharjoitusta. Moilasan tutkimuksen mukaan Alfa-kurssin osallistujat olivat kaikkein halukkaimpia osallistumaan sellaisiin toimintamuotoihin joissa voi kokea yhteisöllisyyttä. Alfa-tiimiin osallistuminen tarjoaa seurakuntalaisille selkeästi rajattuja tehtäviä yhteisöllisessä ilmapiirissä. (Moilanen 2008, 76.) Oma tutkimukseni tukee sitä odotusta että yhteisöllinen toiminta Alfa-kurssin tiimissä vahvistaa osallistujien uskoa ja hengellisyyttä.

Tutkimuksen tulos Alfa-tiimiin osallistumisen vaikutuksesta ihmisten hengelliseen elämään on hyvin samansuuntainen kirkon vapaaehtoistoiminnan kehittämishankkeen loppuraportin kanssa. Raportissa mainitaan että osallistuminen seurakunnan toimintaan kasvattaa ihmistä ja antaa elämään merkitystä. Vapaaehtoistoiminnassa ihmiset elävät todeksi seurakunnalle tärkeitä arvoja (Vapaaehtoistoiminnan kehittämishanke 2009-2012 loppuraportti 2012, 13)

Kyselyssä tiedusteltiin myös vastaajien halukkuutta osallistua Alfa-tiimiin tulevilla kursseilla. Lähes puolet, 16 vastaajaa ilmoitti, että haluaisi osallistua. Kolme vastaajaa ei ole kiinnostunut Alfa-kurssin vastuutehtävistä tulevaisuudessa. Iso osa, 12 henkilöä vastasi, ettei osaa ottaa asiaan kantaa tässä vaiheessa. Kaksi henkilöä ei vastannut kysymykseen.

Kyselyn lopussa oli kaksi avointa kysymystä. Ensimmäisessä kysyttiin mitä muuta vastaajat haluavat sanoa Alfa-tiimistä ja toisessa millaisia toiveita tai ideoita vastaajilla on Alfaan.

Alfa-tiimiä koskevaan avoimeen kysymykseen kommentin kirjoitti peräti 22 vastaajaa. Kaikki kommentit olivat yhtä lukuun ottamatta selkeästi myönteisiä ja kuvasivat Alfa-tiimiä positiivisessa valossa. Vastaajat kuvailivat Alfa-tiimiä muun muassa seuraavilla adjektiiveilla: hyvä, iloinen, ihana, ok, tärkeä, toimiva, kaikki huomioiva, kuin perhe, seurakunta seurakunnan keskellä, hyviä tyyppejä, elämänmakuinen, tavoittavaa työtä, yhteys seurakuntaan ja tiimissä yhteenkuuluvuuden tunne on voimakas. Lisäksi todettiin että tiimi on Alfa-kurssin kantava voima ja ehdoton tukijalka. Joku kuvaili Alfa-tiimiä henkireiäksi oman lähipiirin

ulkopuolella. Yksi vastaaja kertoo viihtyvänsä hyvin Alfa-tiimissä, mutta kokee että myös uusille vastuunkantajille on annettava tilaa. Yksi vastaaja muistuttaa että kokoontumisissa ei saa olla kiirettä. Hänestä on joskus tuntunut että Alfaa pidetään tärkeimpänä toimintamuotona jota se ei kuitenkaan ole. Hänen mielestään Alfa on syventävää yhdessäoloa Raamatun äärellä. Yksi vastaaja kertoo että sai rohkaisua ja jopa rukousapua ja voi paremmin ollessaan mukana Alfa-tiimissä. Yksi vastaaja iloitsee siitä että tiimissä on mukana eri-ikäisiä miehiä ja naisia, jotka ovat seurakunnan vapaaehtoistoiminnan kivijalkaa ja osallistuvat moneen palvelutehtävään Alfa-kurssin lisäksi.

Ehdoton henkireikä muuten uskomattomassa lähipiirissäni!

Viihdyn hyvin, mutta pidän tärkeänä että, uusista Alfalaisista tulisi uusia toimijoita

Ihana kun on monen ikäisiä miehiä ja naisia mukana. Mahtavaa porukkaa- oikein seurakunnan vapaaehtoisten kivijalkaa nykyään. Aina valmiita ottamaan uusia haasteita vastaan. Big Night ym.

Ideoita ja toiveita tulevia Alfa-kursseja varten kirjoitti 13 vastaajaa. Kolme vastaajaa toivoi enemmän rukousta. Kaksi vastaajaa toivoi lisää Raamatun syvällistä opetusta. Kolme vastaajaa nosti esiin hieman erilaisten Alfa-kurssien järjestämisen, esimerkiksi päivä-Alfa (joita Kauhajoella on pidettykin), patikointi-Alfa, harvointi-Alfa tai halonhakkuu-Alfa. Yksi vastaaja toivoo matkaa Englantiin Alfan synnyinsijoille ja ehdottaa että esirukoilijat kokoontuisivat Alfa-illan ajaksi Seurakuntakeskukseen rukoilemaan. Yksi vastaaja toivoo Alfaan hebrealaisia lauluja, koska kokee Israelin merkityksen tärkeäksi. Yksi vastaaja toivoo että Alfa-kurssit jatkuisivat että vapaaehtoisia tarvitaan sanan jakamiseen. Kolme vastaajaa kirjoittaa että nykyinen toimintamalli on toimiva ja samoin on hyvä jatkaa. Yksi lisää vielä että ihmisillä on suuri uskon jano. Yksi vastaaja ehdottaa että Alfalaiset lähtisivät ryhmänä jonnekin muitten seurakuntalaisten keskele.

Saisinpa enemmän olla mukana ja väkeä tulisi kursseille, että meitä vapaaehtoisia tarvittaisiin sanasta keskustelemaan ja sitä jakamaan.

Olisi mahtavaa päästä joskus Englantiin Alfan synnyinsijoille. Olisi hienoa kokeilla joskus rukoustiimiä joka olisi fyysisesti paikalla Alfa-iltana eri tiloissa, mutta kuitenkin seurakunnan tiloissa.

Lisää näitä tai vastaavia. Ihmisillä on tänä aikana valtava uskon jano.

7 POHDINTA

Mielestäni tutkimuksessa saatiin vastaus kaikkiin asetettuihin tutkimusongelmiin. Vapaaehtoiset tulevat mukaan Alfa-tiimiin ennen muuta henkilökohtaisesta halusta oppia lisää kristinuskosta, kokea yhteyttä muitten kristittyjen kanssa ja elää todeksi kristillistä vakaumustaan. Alfa-tiimissä toimiminen on koettu erittäin myönteiseksi ja innostavaksi. Suurin osa vastaajista on halukas toimimaan Alfa-tiimissä myös tulevaisuudessa. Kohtuullisen moni ei osannut ottaa asiaan kantaa kyselyyn vastatessaan, vaan haluaa miettiä asiaa sitten kun asia on ajankohtainen ja häntä kysytään mukaan Alfa-tiimiin. Vain muutama vastaaja ilmoitti, ettei ole halukas toimimaan Alfa-tiimissä tulevaisuudessa.

Alfa-tiimille järjestettyyn koulutukseen on oltu hyvin tyytyväisiä ja vastaajat kertoivat koulutuksen antaneen hyvin valmiuksia ja rohkeutta Alfa-kurssin vastuutehtävissä toimimiseen. Hieman yllättävältä tuntui se, että vastaajat tuntuivat olevan hieman tyytyväisempiä oman seurakunnan työntekijöiden pitämiin koulutuksiin, kuin vierailevien Alfa-kouluttajien koulutuspäiviin. Tulevaisuudessakin kouluttajiksi toivottiin samoja kouluttajia kuin aiemmin. Kiinteästi Alfa-kurssiin keskittyvän koulutuksen lisäksi toivottiin muuta hengellistä koulutusta. Suurin osa vastaajista oli tyytyväistä seurakunnan työntekijöiden tarjoamaan tukeen Alfa-kurssin aikana. Vastaajista löytyi kuitenkin kohtuullisen suuri joukko joka koki tarvitsevansa enemmän ja ehkä toisenlaista tukea kun tähän mennessä on ollut tarjolla. Tässä on selkeä kehittämiskohde, johon kannattaa tarttua ja panostaa seuraavien Alfa-kurssien yhteydessä. Työntekijöiden kannattaa ehkä kysyä usein myös kahdenkeskisissä keskusteluissa että voiko jotenkin auttaa ja tarvitseeko tiimiläinen apua. Lisäksi rohkaisun ja kannustuksen sanoja on varmasti hyvä jakaa aikaisempaan useammin.

Alfa-tiimissä toimimisella tuntui olevan hyvin suuri merkitys vastaajien omaan hengelliseen elämään. Lähes kaikki vastaajat kokivat toiminnan vaikuttaneen virkistävästi heidän uskonelämäänsä. Usko ja uskonnollisuus on vahvasti yhteisöllistä ja toimiminen kristittyjen yhteydessä vahvistaa uskoa ja antaa siihen lisää iloa ja rohkeutta. Monessa kohtaan on painotettu rukouksen merkitystä sekä Alfa-kurssille että ihmisten omaan hengelliseen elämään. Suurin osa vastaajista koki että Alfa-tiimissä toimiminen lisäsi ja virkisti heidän henkilökohtaista rukouselämäänsä.

Tutkimus osoittaa että Alfa-kurssin vapaaehtoistoiminnan järjestämisessä ja vapaaehtoisten tukemisessa on monia toimintamalleja joista saattaa olla hyötyä myös seurakunnan muussa vapaaehtoistoiminnassa. Näitä ovat esimerkiksi se, että tehtävän kesto on selkeästi rajattu. Alfa-tiimiläisiä pyydetään sitoutumaan aina yhteen kurssiin, ei määrittelemättömäksi ajaksi. Alfa-kurssin tiimiläisten tehtävät ovat selkeästi määriteltyjä ja Alfa-tiimissä voi toimia hyvin erilaisissa tehtävissä. Alfa-kurssin suurimmaksi voimavaraksi koettiin tiimityöskentely, jossa toimi hyvin erilaisia ihmisiä. Vahvuudeksi koettiin myös se että kaikille Alfa-tiimiläisille tarjottiin koulutusta ennen vastuutehtävissä aloittamista. Tärkeää on myös se, että tiimiläisille on tarjolla työntekijöiden tukea sekä käytännöllisissä, että hengellisissä kysymyksissä.

Tästä työstä ei mielestäni nouse tarvetta uudelle tutkimukselle. Uutta tutkimusta tärkeämpää on pitää yllä niitä toimintatapoja jotka on koettu hyviksi ja toimiviksi. Yhtä tärkeää kuin toimivien käytäntöjen jatkaminen on se, että toimintaa edelleen kehitetään ja siihen panostetaan myös tulevaisuudessa. Erityisesti seurakunnan tarjoamaan tukea Alfa-tiimiläisille on kehitettävä enemmän vapaaehtoisten tarpeita vastaavaksi.

LÄHTEET

Alfa-kurssin kotisivut. Saatavissa: <http://finland.alpha.org>. Luettu 27.9.2014

Gunbel, N. 2000. Lupa kertoa. Hämeenlinna. Päivä osakeyhtiö

Haastettu kirkko. 2012. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2008-2011. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 115.

Harju, U. 2006. Vapaaehtoisuus kirkossa. Teoksessa Enemmän kuin työmuoto Vapaaehtoistoiminta kirkossa. Suomen ev.lut kirkon kirkkohallituksen julkaisuja. 2006:3, 16-22.

Hiilamo, H & Hiilamo, K. 2007. Apua? Lähimmäisyyden perusteet. Helsinki. Kirjapaja.

Hauta-Aho, H & Tornivaara, S. 2009. Kirkosta kiinni! Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus ja Kirkkopalvelut ry. Helsinki. Kirjapaja

Hietaniemi, M. 2012. Iloisesti yhdessä Alavuden seurakunnan vapaaehtoistoiminnan kehittäminen. Opinnäytetyö. Diakonia ammattikorkeakoulu. Sosiaalian koulutusohjelma.

Ketola, K. Suomalainen uskonnollisuus. 2011. Teoksessa Kimmo Ketola & Kati Niemelä & Harri Palmu & Hanna Salomäki Uskonto suomalaisten elämässä: Uskonnollinen kasvatus, moraali, onnellisuus ja suvaitsevaisuus kansainvälisessä vertailussa. Tampere. Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston julkaisuja 9. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto, Tampereen yliopisto. 7-24.

Kirkon tilastollinen vuosikirja 2013. 2014. Suomen ev-lut kirkon julkaisuja 18. kirkkohallitus. Helsinki. Saatavissa.

[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/8A75CE045AD09FE4C22577AE00256611/\\$FILE/Kirkon_tilastollinen_vuosikirja_2013_Lopullinen_v2.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/8A75CE045AD09FE4C22577AE00256611/$FILE/Kirkon_tilastollinen_vuosikirja_2013_Lopullinen_v2.pdf). Luettu 12.3.2015

Kyngäs, V. 2011. Hyvä Vapaaehtoistoiminta: Vapaaehtoistoimintaa koordinoivien työntekijöiden käsityksiä vapaaehtoistoinnasta ja visioita VARES-keskuksen ihannetulevaisuudesta. Opinnäytetyö. Oulun seudun ammattikorkeakoulu. Kuntoutuksen- ja suunnittelun koulutusohjelma.

Luther, M. 1983. Valitut teokset II. 2. painos. Porvoo. WSOY

Moilanen, M. 2008. Usko on vielä opettelua. Tutkimus Alfa-kurssin koetusta vaikuttavuudesta osallistujan uskonnollisuuteen. Pro gradu-tutkielma. Helsingin yliopisto, teologinen tiedekunta.

Mykkänen-Hänninen, R. 2007. Vapaaehtoisuuden rajapinnoilla. Helsinki. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia.

Niemelä, K. 2003. Suomalaisten sitoutuminen uskonnollisiin yhdyskuntiin. Teoksessa Moderni kirkkokansa. Suomalaisten uskonnollisuus uudella vuo-situhannella. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisu 82. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 122-147.

Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Kirkon keskusrahasto.

Raninen, A, & Raninen, T & Toni, I & Torneaus, G. Mathildan muodonmuutos: Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan uudet kasvot. 2008. Helsinki. WSOY

Räisänen, H. 2011. Miten varhaiset kristityt uskoivat. Helsinki. WSOY

Tuovinen, M. 1/2008. Alfakurssi-koulutuksessa Lontoossa – maanantai. Satavissa: <http://www.mikanblogi.net/alfakurssi-koulutuksessa-lontoossa-maanantai/>. Luettu 23.1.2014

Tuovinen, M. 2/2008. Alfakurssi-koulutuksessa Lontoossa – tiistai. Satavissa: <http://www.mikanblogi.net/alfakurssi-koulutuksessa-lontoossa-tiistai/> . Luettu 24.1.2014

Tutki elämän tarkoitusta. 2010. Päivä osakeyhtiö. Hämeenlinna

Vapaaehtoistoiminnan kehittämishanke 2009-2012. Loppuraportti. 2012. Suomen evankelisluterilainen kirkko. Saatavissa: [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4B1BF8B291E03F39C2257D0200441181/\\$FILE/Loppuraportti%20Vapaaehtoistointa.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4B1BF8B291E03F39C2257D0200441181/$FILE/Loppuraportti%20Vapaaehtoistointa.pdf)

Vettenniemi Petteri. Päivä oy:n kirjaedustaja. Henkilökohtainen tiedonanto, keskustelu 26.9.2014.

Yeunga, A. 2005. Vapaaehtoistoiminnan timantti. Miten mallintaa motivaatiota? Teoksessa Nylund, M & Yeung, A (toim.) Vapaaehtoistointa. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere. Vastapaino. 104-125.

KYSELYLOMAKE Alfa tiimiläisille

Ole hyvä ja vastaa kaikkiin kysymyksiin ympyröimällä itseäsi parhaiten kuvaava vaihtoehto ja/ tai kirjoittamalla vastaus riville

1. Sukupuoli Mies Nainen
2. Ikä alle 31v 31-40v 41-50v 51-60v yli 60v
3. Oletko tällä hetkellä:
 - a. Työelämässä
 - b. Opiskelija
 - c. Kotiäiti/ koti-isä
 - d. Työtön
 - e. Eläkkeellä
4. Kuinka moneen Alfa-kurssiin olet osallistunut tiimiläisenä: _____
5. Missä tehtävissä olet toiminut Alfa-tiimissä (Merkitse kaikki tehtävät joissa olet toiminut)
 - a. keittiö
 - b. lastenhoito
 - c. kirjapöytä
 - d. avustaja
 - e. esirukous
 - f. alustuksen pitäjä
 - g. ryhmänjohtaja
6. Oletko osallistunut Alfa-koulutukseen? Merkitse myös montako kertaa
 - a. Ulkopuolisen kouluttajan pitämään koulutukseen Kauhajoella _____
(Mikku Saarinen, Virpi Nyman, Kai Niemelä)
 - b. Oman seurakunnan työntekijöiden pitämään koulutukseen _____
(Jouni, Anitta, Merja ja Terhi)
 - c. Alfa-koulutukseen muualla kuin Kauhajoen seurakunnassa. Missä? _____
 - d. En ole osallistunut Alfa-koulutukseen
7. Mitkä syyt saivat sinut tulemaan mukaan Alfa-tiimiin? Ympyröi itseäsi parhaiten kuvaava vaihtoehto.

5=Täysin samaa mieltä
 4=Jokseenkin samaa mieltä
 3= En osaa sanoa
 2=jokseenkin eri mieltä
 1=Täysin eri mieltä

a. Halusin käydä Alfa-kurssin uudelleen	5	4	3	2	1
b. Halusin mukavaa tekemistä keskiviikko/torstai-iltaan	5	4	3	2	1
c. Halusin palvella lahjoillani seurakuntaa	5	4	3	2	1
d. Halusin tutustua uusiin ihmisiin	5	4	3	2	1
e. Halusin oppia lisää kristinuskosta	5	4	3	2	1
f. Halusin päästä laulamaan yhdessä	5	4	3	2	1
g. Halusin kuulla opetusta	5	4	3	2	1
h. Halusin päästä syömään Seurakuntakeskukseen	5	4	3	2	1
i. Halusin kertoa uskosta ja Jeesuksesta	5	4	3	2	1
j. Halusin rukoilla yhdessä muiden kanssa	5	4	3	2	1
k. Halusin kokea yhteyttä ja kuulua porukkaan	5	4	3	2	1
l. En kehdannut kieltäytyä kun minua pyydettiin Alfaan	5	4	3	2	1
m. Muu. mikä _____					

8. Kuinka tärkeäksi koet itsellesi seuraavat asiat Alfassa ja sen ympärillä

5=Hyvin tärkeä
 4= Melko tärkeä
 3= En osaa sanoa
 2= Ei kovin tärkeä
 1= Ei ollenkaan tärkeä

a. Rukoileminen Alfa ja afalaisten puolesta pitkin viikkoa ja ennen Alfa-kokoontumista	5	4	3	2	1
b. Työntekijöiden sähköpostitse lähettämät Alfa ”viikkokirjeet”	5	4	3	2	1
c. Halaaminen tiimiläisten kanssa kun tultiin seurakuntakeskukseen	5	4	3	2	1
d. Yhtenen rukous tiimipalaverin alussa	5	4	3	2	1
e. Tiimipalaveri jossa menttiin läpi illan käytännön asioita	5	4	3	2	1
f. Se että kaikki tiimiläiset olivat vuorollaan ottamassa kurssilaisia vastaan	5	4	3	2	1
g. Se että ryhmien kokoontumispaikkoja vaihdettiin kurssin ku- luessa	5	4	3	2	1
h. Yhteinen ruokailu	5	4	3	2	1
i. Illan vitsit	5	4	3	2	1
j. Musiikin ja yhdessä laulamisen					
k. Se että pääsin osallistumaan ryhmäkeskusteluihin	5	4	3	2	1
l. Yhteinen loppupalaverin ja purkaminen illan lopuksi	5	4	3	2	1
m. Alfa-leiri Majaniemen tai Jyllin leirikeskuksessa	5	4	3	2	1

n. Alfa-juhla kurssin lopuksi	5	4	3	2	1
o. Kurssilaisten palautteiden lukeminen kurssin päätyttyä	5	4	3	2	1
p. Seurakunnan antama pieni kiitoslahja	5	4	3	2	1
q. Alfa tiimiläisten virkistysillat. (esim. Majaniemessä)	5	4	3	2	1
r. Mitkä muut asiat koet tärkeiksi Alfassa? _____					

9. Vastaa seuraaviin kysymyksiin jos olet osallistunut ulkopuolisen Alfa-kouluttajan pitämään koulutukseen (Maikku Saarinen, Virpi Nyman, Kai Niemelä). Ympyröi itseäsi parhaiten kuvaava vaihtoehto.

- 5 = Täysin samaa mieltä
 4 = Jokseenkin samaa mieltä
 3 = En osaa sanoa
 2 = jokseenkin eri mieltä
 1 = Täysin eri mieltä

a. Koin koulutuksen tärkeäksi ennen kurssin aloittamista	5	4	3	2	1
b. Opin Alfa toimintatavoista ja periaatteista	5	4	3	2	1
c. Opin kurssilla käytännön asioita Alfa järjestämisestä	5	4	3	2	1
d. Opin rukouksen merkityksestä Alfassa	5	4	3	2	1
e. En oppinut koulutuksessa mitään uutta	5	4	3	2	1
f. Käytännön harjoitukset olivat hyviä	5	4	3	2	1
g. Koulutuspäivä oli minulle turha	5	4	3	2	1
h. Mitä muuta haluat sanoa koulutuksesta? _____					

10. Vastaa seuraaviin kysymyksiin jos olet osallistunut oman seurakunnan työntekijöiden pitämään koulutukseen (Jouni, Anitta, Merja ja Terhi). (Iltakoulutuksia) Ympyröi itseäsi parhaiten kuvaava vaihtoehto.

a. Koin koulutuksen tärkeäksi ennen kurssin aloittamista	5	4	3	2	1
b. Opin Alfa toimintatavoista ja periaatteista	5	4	3	2	1
c. Opin käytännön asioita Alfa järjestämisestä	5	4	3	2	1
d. Opin rukouksen merkityksestä Alfassa	5	4	3	2	1
e. En oppinut koulutuksessa mitään uutta	5	4	3	2	1
f. Käytännön harjoitukset olivat hyviä	5	4	3	2	1
g. Koulutusilta oli minulle turha	5	4	3	2	1
h. Mitä muuta haluat sanoa koulutuksesta? _____					

11. Millaista koulutusta toivot seurakunnan järjestävän Alfa tiimiläisille? Miksi?

12. Ketä toivot kouluttajaksi tuleviin Alfa-koulutuksiin?

13. Haluaisitko lähteä Alfa konferenssiin Suomessa kyllä en en
osaa sanoa

14. Haluaisitko lähteä Alfa koferenssiin Englannissa kyllä en en
osaa sanoa

15. Miten Alfa-tiimissä toimiminen on vaikuttanut sinun omaan uskonelämääsi? Ympyröi itseäsi parhaiten kuvaava vaihtoehto.

5 = Täysin samaa mieltä

4 = Jokseenkin samaa mieltä

3 = En osaa sanoa

2 = jokseenkin eri mieltä

1 = Täysin eri mieltä

a. Alfa-tiimiin osallistuminen on virkistänyt omaa uskonelämääni	5	4	3	2	1
b. Minun tulee rukoiltua enemmän silloin kun olen mukana Alfa-tiimissä	5	4	3	2	1
c. Olen oppinut uusia kristinuskosta uusia asioita ollessani Alfa-tiimissä	5	4	3	2	1
d. Alfa-tiimiin osallistuminen ei ole vaikuttanut uskonelämääni	5	4	3	2	1
e. Alfa-tiimiin osallistuminen on estänyt osallistumista muuhun seurakunnan toimintaan	5	4	3	2	1
f. Alfatiimiin osallistuminen on ollut minulle portti muuhunkin seurakunnan toimintaan	5	4	3	2	1
g. Millä muilla tavoin Alfa-tiimiin osallistuminen on vaikuttanut uskonelämääsi?					

16. Seuraavat väittämät koskevat seurakunnan tarjoamaa tukea Alfa tiimiläisille.**Ympyröi itseäsi parhaiten kuvaava vaihtoehto.**

a. Olisin tarvinnut tehtävääni enemmän tukea	5	4	3	2	1
b. Sain tehtävääni tukea muilta tiimiläisiltä	5	4	3	2	1
c. Terhi, Merja, Jouni ja Anitta osasivat rohkaista ja kannustaa	5	4	3	2	1

minua

d. Sain tarvitessani apua käytännön asioissa	5	4	3	2	1
e. Työntekijät eivät arvostaneet panostani Alfa-tiimissä	5	4	3	2	1
f. Sain työntekijöiltä tukea hengellisissä kysymyksissä	5	4	3	2	1
g. Millaista tukea toivot työntekijöiltä tehtävääsi Alfa-tiimissä?					

17. Haluaisitko osallistua Alfa tiimiin tulevilla Alfa- kursseilla? Kyllä en en
osaa sanoa

18. Mitä muuta haluaisit sanoa Alfa-tiimistä?

19. Millaisia toiveita tai ideoita sinulla on Alfaan?

Kiitos ajasta ja vaivannäöstä. Siu!

Hei Alfa tiimiläiset

Kesäinen tervehdys Alfa-kurssin tiimoilta! Kauhajoella on järjestetty jo yhdeksän Alfa-kurssia ja Sinä olet toiminut tiimiläisenä yhdellä tai useammalla kurssilla.

Viimeisten kahden vuoden aikana olen työni ohessa päivittänyt tutkintoani yhteisöpedagogin tutkinnoksi Centria ammattikorkeakoulussa. Opinnot ovat pääosin takana ja minulta puuttuu enää opinnäytetyö. Opinnäytetyön aiheeksi valitsin minulle niin rakkaan Alfa-kurssin ja siinä vapaaehtoisten kokemukset Alfa-tiimissä.

Tämän opinnäytetyön tekemiseen pyytäisin Sinun apuasi. Tämän kirjeen kanssa samassa kuoressa tulee kyselylomake, jossa kysytään kokemuksistasi Alfa-tiimissä. Annathan hetken aikaasi ja vastaat kysymyksiin! Kuoressa on myös palautuskuori, jonka postimaksu on maksettu valmiiksi. Vastaathan kyselyyn heinäkuun loppuun mennessä.

Tutkimuksen tilaajana toimii Kauhajoen seurakunta ja sen tarkoituksena on kehittää Alfa-toimintaa ja selvittää millaista koulutusta ja tukea tiimiläiset toivovat tehtävänsä.

Tämä kirje tulee niille, jotka eivät päässeet toukokuussa Majaniemessä pidettyyn Alfalaisten iltaan. Illassa mukana olleet täyttivät kyselyn siellä.

Syksyllä on Alkamassa ilta-Alfa, joka kokoontuu keskiviikkoisin. Tästä lisää myöhemmin.

Kiitos jo etukäteen. Ihanaa, siunattua kesää!

Alfa-terveisin

Merja Alapiha